

**Az önkormányzatok finanszírozási rendszere és
változásainak bemutatása a Zalaegerszeg Megyei
Jogú Város Önkormányzata példáján keresztül a
2012-2014. években**

Belső konzulens: Dr. Csanádi Ágnes

Külső konzulens: Cziborné Vincze Amália

**Nagy Petra Judit
Nappali tagozat
Közszolgálati Szak**

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Nagy Petra Judit
Szak/szakirány: Közszolgálati szak
Neptun kód: UQT260 A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2015
A szakdolgozat pontos címe:

Az önkormányzatok finanszírozási rendszere és változásainak bemutatása a Zalaegerszegi Megyei Jogú Város Önkormányzata példáján keresztül a 2012-2014. években

Belső konzulens neve: Dr. Csanádi Ágnes
Külső konzulens neve: Cziborné Vincze Amália
Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:
önkormányzat, adóssághozzájárulás, feladatfinanszírozás, gazdálkodás, bevételek

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelő alá húzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy eredeti példányát leadni: a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt alá húzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2015.05.25.

..... Nagy Petra Judit
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2015. MÁJ 20.

Budapesti Gazdasági Főiskola
Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg Könyvtára
8900 Zalaegerszeg
Gasparich u. 18/A
Adószám: 15329822-2-42

.....
könyvtári munkatárs

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	3
2.	Az önkormányzatokról általában.....	5
2.1.	Az önkormányzati rendszer létrejötte	5
2.2.	A helyi önkormányzatok feladata, hatásköre, működése.....	7
3.	Az önkormányzatok feladatellátásának és finanszírozásának változási jellemzői a jogszabályok tükrében.....	10
3.1.	Az önkormányzatok új törvényi szabályozása.....	10
3.2.	A költségvetési finanszírozás változása a 2012-2014. évi költségvetési törvényi szabályozása alapján	10
3.3.	Az önkormányzati feladatellátás és finanszírozás a gazdasági stabilitás jegyében ...	12
3.4.	Az önkormányzatok feladatellátását meghatározó egyéb jogszabályok.....	12
4.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának bemutatása	14
4.1.	Az önkormányzat intézményhálózata	14
4.2.	Az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata.....	16
5.	Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának finanszírozása és feladatellátási tevékenységének összevetése.....	20
5.1.	Az önkormányzat feladatai és finanszírozása a 2012. évi költségvetés alapján	20
5.2.	Az önkormányzat feladatai és finanszírozása a 2013. évi költségvetés alapján	25
5.3.	Az önkormányzat feladatai és finanszírozása a 2014. évi költségvetés alapján	31
5.4.	Az önkormányzat finanszírozása és feladatainak összegzése a 2012-2014. években	35
6.	Az önkormányzatot érintő adósságkonszolidációs eljárás és annak hatása a gazdálkodására	43
6.1.	Az adósságállomány alakulása a 2012. évben	43
6.2.	Az adósságkonszolidáció I. és II. üteme	49
7.	Összegzés	51
	Irodalomjegyzék	54
	Ábrajegyzék.....	57
	Táblázatjegyzék	57
	Mellékletek	59

1. Bevezetés

Szakdolgozatom témájául a helyi önkormányzatok finanszírozási rendszerét, valamint a finanszírozás folyamatos változásainak bemutatását választottam, az utóbbi néhány év vonatkozásában.

Dolgozatom alapját primer és szekunder kutatások jelentik. A primer kutatást az egyes adatbázisokból mindazon adatok jelentik, amelyek a vizsgálataim számszaki hátterét, következtetéseim megalapozását szolgálják. A szekunder kutatás tárgyát a témához kapcsolódó szakirodalmak, hatályos törvények, jogszabályok, illetve internetes és egyéb források jelentik.

Az államigazgatási rendszerben jelentős reform történt a 2013-as évben, amely a helyi önkormányzatok jogállását, valamint feladatai finanszírozását érintette. Korábban is napirenden volt az önkormányzati rendszer átalakítása, feladatainak bővítése-csökkenése, ám kardinális változtatásra nem került sor. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt) számos része 2013. január 1-jétől lépett hatályba, amely hatására az önkormányzati struktúrában jelentős változások történtek (<http://kodifikator.hu/letoltes/category/10-2013-evi-ii-zsam?download=59:csorgits-lajos-az-onkormanyzati-feladatellatas-alakulasa-napjainkban-elmeleti-es-gyakorlati-problemak>).

Az önkormányzati feladatellátás és ezzel együtt a finanszírozási rendszer is alapjaiban megváltozott. Az államoz került a korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része, valamint az óvodák kivételével a közoktatási intézmények fenntartása is állami feladattá vált. A járási kormányhivatal látja el 2013. január 1-jétől valamennyi igazgatási és egyes szociális ellátások folyósítását. Fontos megemlíteni, hogy a reformmal egyidejűleg új finanszírozási struktúra került kialakításra, amely eltér a korábbi normatív támogatási rendszertől. Jelentős terhet vesz le az állam az önkormányzatok válláról az iskolai oktatás területén azzal, hogy a pedagógusok, valamint a szakmai munkát segítő alkalmazottak bérének finanszírozását átvállalja, ami azonban az önkormányzat szempontjából forráselvonást jelent (*Előterjesztés - ZMJV Önkormányzata, 2012*).

Az új szabályozási keretrendszer olyan korlátokat épített ki, amelyek megkérdőjelezhetik a gazdálkodás szabadságát. Ugyanakkor az önkormányzatok feladata nem csupán a költséghatékony közszolgáltatás ellátása, hanem a helyi érdekek képviselése, a lokális fejlődés elősegítése, valamint a helyi jólét biztosítása is.

A feladatfinanszírozás helyes működéséhez konkrét feladatlista kell, tisztában kell lenni az adott településen a kötelező feladatokkal, valamint elengedhetetlen a folyamatos felülvizsgálat. Egy ideális rendszernek kellőképpen flexibilisnek kell lennie például az ágazati szabályok évközi módosításaihoz való igazodás során, vagy éppen a helyi igényekhez való alkalmazkodással kapcsolatban, továbbá tekintettel kell lennie a speciális helyzetekre is (*Gazsó I.- Harsányi G., 2014*).

A témafeldolgozás során vizsgálom, hogy ezek az átalakítások miként befolyásolják Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának gazdálkodását az új feladat alapú finanszírozási rendszerben, valamint, hogy miként alakulnak a bevételi és kiadási előirányzatok és azok teljesítése a 2012-2014. évi költségvetési tervek és beszámolók tükrében.

2. Az önkormányzatokról általában

2.1. Az önkormányzati rendszer létrejötte

Magyarországon az európai értelemben vett modern, polgári önkormányzati rendszer kialakulásáról a kiegyezést követő időszakról beszélhetünk. A köztörvényhatóságok rendelkezéséről szóló 1870. XLII. törvénycikk a vármegyékről, valamint a törvényhatósági jogú városokról rendelkezett. A vármegye törvényhatóságként működött, illetve a nagyobb városok törvényhatósági joggal rendelkeztek. A törvényhatóságnak testületi szerve a törvényhatósági bizottság volt. A bizottság tagjai közé úgy lehetett kerülni 1871-től kezdődően, hogy egy részüket választották a másik részük pedig a legfőbb adót fizetők közül került ki (virilizmus).

A képviselőtestület volt a községi, illetve a rendezett tanácsú városi önkormányzat testületi szerve, amelynek tagjaira a választás, valamint virilizmus elve érvényesült. A községi bírót a községi képviselőtestület, a polgármestert pedig a városi képviselőtestület választotta.

Az 1886. évi törvényi szabályozás keretei között fejlődött a XX. század közepéig a magyar községi önkormányzatiság. A képviselőtestület egyre jobban elvesztette hatáskörét és a község igazi irányítója a (kör)jegyző lett. A magyar polgári önkormányzati rendszer felszámolására az 1945-1950 közötti időszakban került sor.

Az önkormányzati jellegű igazgatást az 1950. évi. I. tanácstörvény számolta fel. Létre jöttek a központosított államhatalom helyi szervei, a szovjet mintájú tanácsok, amik gazdasági önállósággal nem rendelkeztek, az államigazgatási feladatokat szolgálták, valamint államhatalmi tevékenységüket törvényi és jogszabályi keretek között gyakorolták.

Az 1954. évi II. tanácstörvény már biztosított a tanácsok számára némi önállóságot. A 1954-től a helyi tanácsok központi irányítását a Népköztársasági Elnöki Tanácsa látta el.

Az 1971. évi III. tanácstörvény jelentős fordulat volt, ugyanis a tanácsok önkormányzati jellege elismerésre került. A centralizmus elve továbbra is érvényesült, így a tanácsok a demokratikus centralizáltság elvén működő népképviseleti-önkormányzati és államigazgatási szerveket jelentették. A tanácsok önállóan gazdálkodhattak a helyi célok megvalósításáról, a hatáskörükbe utalt feladatukat önállóan láthatták el, valamint a terület- és a településfejlesztési feladatok elvégzésében is részt vehettek. A tanácsok

az 1980-as években az államigazgatás rendszerében továbbra is működtek az önkormányzati rendszer kialakulásáig (*Fogarasi, 2010*).

Magyarországon a helyi önkormányzati rendszer megvalósítására 1985. október 15.-én Strasbourgban került sor, ahol az ország elfogadta a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája alapelveit. Hazánkban 1990-ben alakultak ki azok a feltételek, amelyek hozzájárultak a helyi önkormányzatok demokratikus rendszeréhez, valamint az Európai Tanácshoz való csatlakozáshoz. Ebben az évben született meg az 1990. évi helyi önkormányzatokról szóló törvény (továbbiakban Ötv.), amely egy kerettörvény, tehát további törvények, országgyűlési határozatok, valamint kormányrendeletek együttesével tették teljessé a szabályozást, amely napjainkban is a helyi önkormányzatok elvi alapjait képezi.

Az alkotmányos alapelvek meghatározzák a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörének terjedelmét, és keretet adnak a helyi közügyek intézéséhez szükséges szervezet-átalakításhoz. A szervezet-átalakítást érintő alkotmányos rendelkezések a következők:

- a helyi képviselőterület törvény keretei között önállóan alakítja ki a szervezetét, működési rendjét,
- szabadon társulhat más helyi képviselőtestülettel,
- érdekeinek képviseletére önkormányzati érdekszövetséget hozhat létre,
- feladatkörben együttműködhet más országok helyi önkormányzatával,
- tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek,
- a képviselőtestület bizottságot választhat és hivatalt hozhat létre.

Az Ötv. egy lehetőség volt azoknak a településeknek, amelyek helységnévvel rendelkeztek, hogy önálló önkormányzatot hozzanak létre. A törvényhozónak kifejezett szándéka volt, hogy jogegyenlőséget biztosítson valamennyi települési önkormányzatnak, ami nemcsak az önkormányzati szabadságjogok egyenlő elosztásában nyilvánult meg, hanem a hatáskörök, feladatkörök és a források telepítésében is. A korábban jellemző erősen integrált települési és domináns pozíciót birtokló megyei tanácsokra épülő munkamegosztási rendszert felváltotta az a modell, amely a feladatok és hatáskörök szabad zsákmányolására épül, amelyben minden település egyenlő eséllyel startolt a feladatokért és forrásokért, függetlenül attól, hogy méreténél, közigazgatási erejénél fogva mire képes (*Pálné, 1997*).

Összességében megállapítható, hogy a települési önkormányzatok kialakulása, illetve szerkezetátalakítása számos fejlődésen és változásokon ment keresztül a rendszerváltástól napjainkig. Eleinte az 1990-es években jellemzően a tanácsrendszer szervezeti struktúráját alkalmazták, azonban ahogy a feladatok bővültek, és az önálló döntéshozatalok szükségessé váltak, a települési önkormányzatoknak hatékonyan, rugalmasan és megfelelő szabályozott keretek között kellett működniük. Tehát fontos szervezet-átalakítási tényezővé vált a helyi közszolgáltatások biztosítása.

2.2. A helyi önkormányzatok feladata, hatásköre, működése

A helyi önkormányzás alapjogait Magyarország Alaptörvénye határozza meg, miszerint a helyi önkormányzatok a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében működnek. A helyi közügyek intézése érdekében a helyi önkormányzat törvényi keretek között:

- rendeletet alkot,
- határozatot hoz,
- önállóan igazgat,
- meghatározza szervezeti és működési rendjét,
- gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat,
- meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik,
- e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat,
- dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről,
- önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetések és elismerő címeket alapíthat,
- feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat,
- szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselési szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek,
- törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol (*Magyarország Alaptörvénye, 2011. 31-32. cikk*).

Az önkormányzat feladat- és hatáskörei

A helyi önkormányzatok által ellátandó kötelező, valamint önként vállalt feladat- és hatásköröket a 2011. évi Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény határozza meg. Az elrendelt feladat- és hatásköröket a képviselőtestület gyakorolja, melynek vezetője a polgármester. A közösségi célok elérése érdekében a helyi önkormányzat más állami szervekkel együttműködhet *(Magyarország Alaptörvénye, 2011. 33-34.cikk)*.

A helyi önkormányzat önként vállalhatja a helyi közügy önálló megoldását, ha azt jogszabály nem utalja más szerv hatáskörébe. Az önkormányzat elláthat állami feladatokat, ha azokról az állammal külön megállapodást köt, melyben tisztázni kell a feladatellátás finanszírozását. A törvény a feladatok definiálásánál köteles figyelembe venni a helyi önkormányzatok eltérő adottságait, különösen:

- a gazdasági teljesítőképességet,
- a lakosság számát,
- a közigazgatási terület nagyságát.

A helyi ellátandó önkormányzati feladatok, különösen:

- településfejlesztés, településrendezés,
- településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása),
- a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése,
- egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
- környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás),
- óvodai ellátás,
- kulturális szolgáltatás (pl.: könyvtár, színház)
- gyermekjóléti és szociális szolgáltatások és ellátások,
- lakás- és helyiséggazdálkodás,
- hajléktalan ellátás, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása,

- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás,
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás,
- helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok,
- a kistermelők, őstermelők számára értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétfégi árusítás lehetőségét is,
- sport, ifjúsági ügyek,
- nemzetiségi ügyek,
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában,
- helyi közösségi közlekedés biztosítása,
- hulladékgazdálkodás,
- távhőszolgáltatás,
- víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül (*Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény, 2011. 10-13. §*).

3. Az önkormányzatok feladatellátásának és finanszírozásának változási jellemzői a jogszabályok tükrében

3.1. Az önkormányzatok új törvényi szabályozása

Az Möt. szerint a feladatfinanszírozási rendszer keretében az Országgyűlés feladatalapú támogatással biztosítja a helyi önkormányzatok kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak, felhasználási kööttséggel történő ellátását, vagy azok ellátásához támogatást nyújthat, melyet a helyi szükségletek, jellemző mutatószámok, valamint a lakosságszám alapján állapítanak meg. Az ide nem tartozó feladatok ellátásához is nyújtanak felhasználási költséggel járó vagy felhasználási költség nélküli támogatást.

A támogatások biztosítása a következő szempontok figyelembe vételével történik:

- a) takarékos gazdálkodás,
- b) a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevétele,
- c) a helyi önkormányzat tényleges saját bevétele.

Az Möt. határozza meg a figyelembe veendő bevételek körét és mértékét, valamint a feladatfinanszírozási rendszernek biztosítania kell a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartását.

A helyi önkormányzat kizárólagosan az ellátandó feladatok kiadásainak biztosítására fordíthatja a támogatást, ha ettől eltérően cselekszik az önkormányzat, a támogatás összegét köteles a központi költségvetésbe megtéríteni. Kivételes esetben a helyi önkormányzat a működőképessége fenntartása érdekében kiegészítő támogatást kaphat, melyet jogszabályban, meghatározott módon rendelnek el (*Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény, 2011. 117-118.§*).

3.2. A költségvetési finanszírozás változása a 2012-2014. évi költségvetési törvényi szabályozása alapján

A 2011. évi államháztartásról szóló törvény 4. fejezete kimondja, hogy az államháztartásban a középtávú tervezés és az éves költségvetés az alapja a tervezésnek, gazdálkodásnak, valamint a beszámolásnak. A költségvetés kivitelezésének éve megegyezik a naptári évvel. A közgazdasági megalapozottságot figyelembe kell venni mind a bevételek mind a kiadások tervezése során. Ügyelni kell arra, hogy csak annyi kiadás kerüljön megtervezésre, amennyi a közfeladatok finanszírozásához szükséges,

továbbá a bevételek, kiadások célhoz kötött felhasználását is biztosítani kell. Az államháztartás központi alrendszere esetében a központi költségvetésről szóló törvény, az önkormányzati alrendszere esetében a költségvetési rendelet határozza meg a költségvetési évben teljesülő költségvetési bevételek és kiadások előirányzott összegét (A CXCV. törvény, 2011. 4-5.§).

Az önkormányzatok feladatellátáshoz az állam támogatást biztosít, melynek mértékét a központi költségvetési törvényben határozzák meg. A hozzájárulási összeg megállapításához figyelembe veszik az állam által meghatározott működési célú kiadási szükségletet, valamint az önkormányzatok működési célú bevételi lehetőségeit. Az önkormányzatok törvényben meghatározott módon kötelesek adatot szolgáltatni a következő költségvetési évre vonatkozó támogatási összeg megállapításához.

A következőkben egy táblázat segítségével szeretném szemléltetni, hogy hogyan alakultak az egyes években a helyi önkormányzatoknak szánt támogatások.

1. táblázat Az önkormányzatoknak nyújtott állami támogatások

Megnevezés	2012	2013	2014
Kiadási főösszeg (millió Ft)	15 108 981	16 586 000	17 135 150
A helyi önkormányzatok támogatásai (millió Ft)	1 041 931	643 307	715 855
Változás az előző évhez képest (millió Ft)	-	- 398 624	+ 72 548
Változás az előző évhez képest (%)	-	61,75	111,28
Támogatás és kiadás aránya (%)	6,90	3,88	4,18
Változás előző évhez (%)	-	-3,02	0,30

*Forrás: Költségvetési törvények, 2012-2014.
Saját szerkesztés*

Az 1. táblázatból látható, hogy az állam jelentősen több támogatást nyújtott az önkormányzatoknak 2012. évben, mint 2013-ban és 2014-ben. Az új feladatfinanszírozás bevezetésével 2013-tól számottevően, mintegy 400 000 millió Ft-tal csökkent az állami hozzájárulás összege. Ez annak köszönhető, hogy az állam számos feladatot vállalt át az önkormányzatoktól, ami egyrészt megkönnyíti az önkormányzatok gazdálkodását, másrészt pedig forrásmegvonással jár együtt. A 2014. évre a támogatásra szánt összeg 72 548 millió Ft-tal nőtt előző évhez képest, ami a kiadási főösszeg mintegy 4,18%-a.

3.3. Az önkormányzati feladatellátás és finanszírozás a gazdasági stabilitás jegyében

Az Országgyűlés 2011-ben fogadta el - Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló – az egyik legfontosabb gazdaságpolitikai kerettörvényt, mely a gazdasági működés alapvető szabályait veszi górcső alá.

A 2011. évi CXCV. törvény az önkormányzatok hitelfelvételét 2012. évtől megszigorította és a hitelhez jutást engedélyeztetési eljáráshoz kötötte. Erre azért volt szükség, mert a 2012. évet megelőző időszakban az önkormányzatok rengeteg adósságot halmoztak fel, így az önkormányzati alrendszer pénzügyi instabilitása a 2008-as válság idején az államháztartás egészére kihatott. Továbbá súlyos problémát jelentett az önkormányzatok banki kitétsége, mely során a likviditási hitelszerződések gyarapodtak, és megszokottá vált azok megújítása. Ez a probléma óriási kihívást jelentett az állam számára, ugyanis az önkormányzatok többsége nem gondoskodott a kötelezettségek visszafizetéséhez szükséges maradványok képzéséről. A törvénynek köszönhetően a bevezetett hitelengedélyezés által mérséklődött az önkormányzati alrendszerben keletkezett hiány (*Lentner, 2014*).

A gazdasági stabilitásról szóló törvény szerint az önkormányzatok csak Európai Uniósi vagy más nemzetközi szervezeti fejlesztésekhez szükséges kölcsönt, az adósságrendezési eljárás során a hitelezői egyezség megkötéséhez igénybe vett reorganizációs hitelt, likvid hitelt vehetnek fel. A Fővárosi Önkormányzatnak és a megyei jogú városoknak 100 millió Ft, országos, nemzetiségi önkormányzatoknak 20 millió forint, egyéb helyhatóságoknak pedig tízmillió forint alatti, fejlesztési célú kölcsönt szabad felvenniük (*A CXCV. törvény, 2011. 10§.*).

3.4. Az önkormányzatok feladatellátását meghatározó egyéb jogszabályok

Az önkormányzatok feladatellátásának változási hátterében egy új jogszabályi környezet áll, mely 2011-től új helyzetet jelent az önkormányzatok gazdálkodására.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról, az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktató sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével. A 3000 főnél nagyobb lakosságú települési önkormányzatnak gondoskodnia kell az illetékességi területén lévő összes, saját

tulajdonában lévő, az állami intézményközpont által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlanvagyon működtetéséről. Az önkormányzat a működtetés keretében saját forrásai terhére biztosítja a köznevelési feladat ellátásához szükséges tárgyi feltételeket, valamint azokat a személyi feltételeket, amelyek az ingó és ingatlan vagyon működtetésével függnek össze. Ha a települési önkormányzatnak gazdasági és jövedelemtermelő problémái lépnek fel az érintett köznevelési intézmény működtetésével kapcsolatban, felmentést kérhet e kötelezettsége alól, továbbá egyes területszervezéssel és a lakosság szám változásával összefüggő rendkívüli esetben mentesül. A 3000 fő lakosság számot meg nem haladó települési önkormányzatoknak nem kötelező, de vállalhatják ezt a feladatot (*A CXC. törvény, 2011. 74. §*).

4. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának bemutatása

4.1. Az önkormányzat intézményhálózata

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város bemutatása

Városunk az ország Dunántúli részén fekszik és a Nyugat-dunántúli régióhoz tartozik. Zalaegerszeg, mint Zala megye székhelye a 2014. január 1-jén mért adatok alapján 59275 fő lakosságszámmal rendelkező Megyei Jogú Város (továbbiakban: ZMJV) (http://www.ksh.hu/docs/hun/hnk/hnk_2014.pdf).

Megyei jogú városként kulcsfontosságú a folyamatos gazdasági fejlődés megteremtése, hisz nem csak saját kistérsége tekintetében, hanem annál tágabb térben bír gazdasági, foglalkoztatási, közszolgáltatási szereppel. A Nyugat-dunántúli Operatív Program keretében lehetősége van városunknak a gazdasági és közszolgáltatási infrastruktúra megteremtésére, a növekedés és foglalkoztatás elősegítésére. A környezetileg tudatosan tervezett fejlesztésekkel a regionális kvalitásokhoz illeszkedő fejlesztések keretében előtérbe kerül az észak-déli közlekedési és gazdasági tengely mentén Győr – Sopron – Szombathely – Zalaegerszeg – Nagykanizsa ipari, logisztikai és innovációs szerepének megerősítése (http://palyazat.gov.hu/nyugat_dunantuli_operativ_program).

Zalaegerszeg MJV Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan tartalmazza mindazon tervek összességét, amelyeket meg kívánnak valósítani a város életminősége javítása, a helyi gazdaság jövedelemtermelő képességének javítása, a környezetminőség javítása és nem utolsósorban a foglalkoztatás és a humán erőforrás fejlesztése érdekében. A főbb tervek között szerepelnek:

1. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia irányai, 2014-2020

a vasúti és közúti elérhetőségének javítása,	az elektronika, mechatronika, gépipar, logisztika járműipar fejlesztése,
a szakképzés, műszaki felsőoktatás és K+F+I potenciál,	a környezet- és energiahatékonyság növelése,
a megújuló energiaforrások fenntartható hasznosítása,	a vonzó idegenforgalmi központ létrehozása Gébárton,
a belváros forgalmi tehermentesítése,	az élhető belvárosi életterek megteremtése,
a sportrekreációs és egészségmegőrző iparágak meghonosítása,	a kulturális infrastruktúra fejlesztése

Forrás: <http://www.szpi.hu/download/Tavaszi-konferenciasorozat/2014/Zalaegerszeg/zalaegerszeg-megei-jogu-varos-gazdasagfejlesztési-iranyai.pdf>
Saját szerkesztés

További célként tűzi ki városunk:

- a megújuló energiafelhasználáson alapuló: önálló ipari park és technológiai központ létrehozását, valamint az északi ipari zóna vasúti bekötését iparvágánnyal, élelmiszertermelési és élelmiszer-feldolgozó agráripari park létrehozását,
- az Alsóerdei komplex energiatakarékos lakópark kialakítását, valamint hulladékhasznosítási és megújuló energetikai fejlesztéseket,
- a Zalaegerszeg csapadékvíz elvezető hálózatának fejlesztését, szürkevíz hálózat kiépítését,
- az innovatív geotermikus és biomassza bázisú fűtőmű és közműhálózat létesítését és városi intézmények energetikai megújítása
- a szolgáltatásokat nyújtó logisztikai és kiválósági központ infrastruktúrájának kialakítását és szolgáltatásának minőségi fejlesztését,
- a Zalaegerszeg intermodális közösségi közlekedési csomópont létesítését,
- a bölcsődei és óvodai fejlesztéseket
- a helyi termék előállításának és márkázásának támogatását
(<http://www.szpi.hu/download/Tavaszi-konferenciasorozat/2014/Zalaegerszeg/zalaegerszeg-megei-jogu-varos-gazdasagfejlesztési-iranyai.pdf>).

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város intézményhálózatának bemutatása

ZMJV Önkormányzata önállóan, szabadon, demokratikus módon intézi a város ügyeit, ügyelve a széleskörű nyilvánosság megteremtésére, valamint gyakorolja az

önkormányzati jogokat, gondoskodik a helyi közszolgáltatásról, a helyi közhatalom önkormányzati típusú gyakorlásáról. Az önkormányzat, annak választott testülete, bizottságai, tisztviselői és hivatala, továbbá a településrészi önkormányzatok testületei a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény alapján kötelesek működni (*ZMJV Önkormányzatának SZMSZ, 2015*).

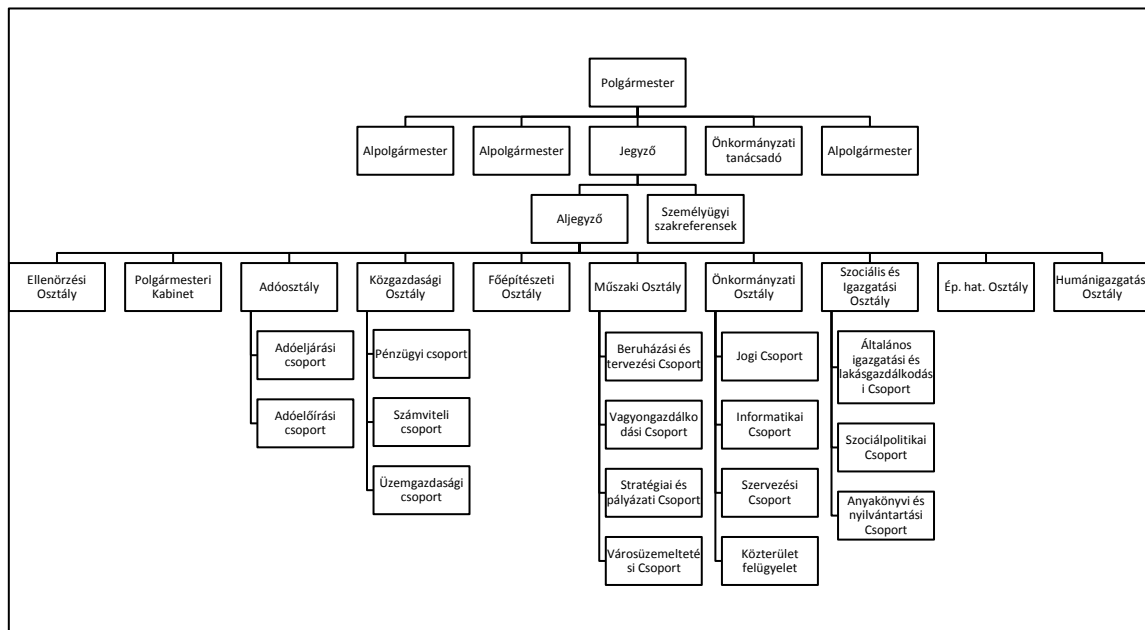
Jelenleg a 2015. évben a Zalaegerszeghez tartozó településrészi önkormányzatok száma 20, amelyet a 2. számú melléklet tartalmaz részletesen (*ZMJV Önkormányzatának SZMSZ, 2015*).

A ZMJV Önkormányzata által irányított intézmények száma és összetétele 2013. január 1-jétől jelentősen megváltozott. A nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról, így a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ látja el a fenntartáshoz kapcsolódó feladatokat. A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezik továbbá arról, hogy a 3000 főt meghaladó lakosságszámú települési önkormányzat gondoskodik az illetékességi területén lévő, az állami intézményfenntartó központ által üzemeltett köznevelési létesítmény feladatainak ellátását biztosító ingó és ingatlan működtetéséről. A szakképzés esetében ezentúl az államnak kell gondoskodnia a fenntartásról és a működtetésről, de az étkeztetés önkormányzati hatáskörben maradt. Két intézmény, a Zalaegerszegi Gondozási Központ és a Zalaegerszegi Családsegítő Szolgálat és Gyermejkölési Központ 2013. július 1-jétől kikerültek az önkormányzati körből és a Zalaegerszegi Szociális és Gyermejkölési Alapszolgáltatási Társulás intézményeiként működnek tovább. Az Óvodai Gazdasági Ellátó Szervezet (továbbiakban: GESZ) beolvadt a Zalaegerszegi GESZ-be, így 2013. év augusztusától a ZeGesZ látja el az óvodák pénzügyi-gazdasági feladatait is (*ZMJV Önkormányzat költségvetése, 2014*).

4.2. Az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata

Az önkormányzat feladatait a Szervezeti és Működési Szabályzata (továbbiakban: SZMSZ) határozza meg, amelyeket szervezeti egységekben, az alábbi belső tagozódás szerint látja el.

2. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Szervezeti felépítése, 2015

Forrás: ZMJV Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata, 2013
Saját szerkesztés

A belső szervezeti egységek jogi személyiséggel nem rendelkeznek. A hivatalban a következő szervezeti egységek működnek:

Osztály: Az osztályokat az SZMSZ hozza létre, az önkormányzat belső szervezeti egységét képezik, továbbá csoportokra tagozódhatnak.

Kabinet: Az osztállyal azonos jogállású önálló szervezeti egység. Önkormányzati rendelettel telepített önálló feladatokat lát el, valamint hatáskör átruházással átadott kiadmányozással foglalkozik. Vezetőjét a jegyző bízza meg határozatlan időre, aki irányítja és vezeti a szervezeti egység dolgozóinak munkáját.

Csoport: Az osztály belső szervezeti egységeként működik. Vezetőjét, aki irányítja és vezeti a csoport dolgozóinak munkáját, a jegyző nevezi ki az osztályvezetővel történt egyeztetés alapján.

Ügyintéző: A referenseket és szakreferenseket, akik belső szervezeti egységeken belül dolgoznak. Az ügyintézővel azonos jogállású a közterület-felügyelő, az anyakönyvvezető és a gazdasági tanácsadó.

Munkacsoport: Meghatározott időtartamra hozza létre (a feladat teljesüléséig) a közgyűlés, a polgármester, valamint a jegyző. Az általuk meghatározott feladat végrehajtására. Vezetőjét a munkacsoport létrehozója nevezi ki.

Biztos: Rendkívüli önkormányzati feladatokra a jegyző által megbízott hivatali dolgozó, akit meghatározott időszakra vagy feladat végrehajtására neveznek ki.

Projektszervezet és projektfelelős: Több szervezeti egység köztisztviselőiből álló munkaszervezet, amit kiemelt önkormányzati projekt előkészítésére, lebonyolítására alakítanak ki. A projektfelelős vezeti, akinek a feladata a projektszervezet vezetése, irányítása és a projekt adminisztrációja. A polgármester és a jegyző együttesen dönt a projektszervezet létrehozásáról és tagjairól, valamint a projektfelelős személyéről (*ZMJV Önkormányzat SZMSZ, 2015*).

A belső szervezeti egységek közötti koordináció és munkamegosztás rendjét a polgármester és a jegyző belső szabályzatban határozza meg. A jegyző feladata, hogy a munkakörök jegyzékét – a szervezet alapegységei - elkészítse és karbantartsa.

A munkaköri leírások a tartalmazzák a munkakörök ellátására vonatkozó szabályokat, melyek elkészítéséért és naprakésztségéért az osztályvezetők felelősek. A jegyző felel a szervezeti egységek vezetői munkaköri leírásának elkészítéséért és időszerűségéért.

A munkaköri leírás tudomásul vétele a munkakört betöltő dolgozó aláírásával igazolódik.

A jegyző feladatkörébe tartozik továbbá az aktuális feladatrendszer és a munkaköri leírások összehangolása.

A polgármester és a jegyző közösen kötelesek meghatározni azokat a hivatali feladatokat, amelyek a hivatal munkájának szervezéséhez, az önkormányzati testületek döntéseinek megfelelő előkészítéséhez, végrehajtásához szükségesek.

Az önkormányzat illetékes szervezeti egysége igény és szükség szerint köteles adatokat szolgáltatni, jelentést, tájékoztatót, előterjesztést stb. készíteni a közgyűlésnek és szerveinek (*ZMJV Önkormányzat SZMSZ, 2015*).

A ZMJV Önkormányzat közreműködése a lakossági tájékoztatás szervezésében

A hivatal feladatai között szerepel a folyamatos lakossági tájékoztatás szervezése, az önkormányzat tevékenységéről, a hivatali munkáról, a lakossági érdeklődésre számot tartó önkormányzati eseményekről, történésekről.

A lakossági tájékoztatás eszközei:

- www.zalaegerszeg.hu – ZMJV hivatalos portálja,
- Városháza rovat önálló melléklet,
- Zalai Hírlap hetente megjelenő Városháza rovata,

- a Zalaegerszegi Városi Televízió, a helyi rádiók, megyei és országos sajtóorgánumok, továbbá a nyomtatott és elektronikus sajtó folyamatos tájékoztatása az önkormányzat működéséről, határozatairól, rendeleteiről, a helyi eseményekről,
- a fontos önkormányzati, hivatali eseményekről nyilatkozatok, tájékoztatók készítése a sajtó képviselői számára, reagálás a hírközlő szervek által nyilvánosságra hozott, önkormányzatot vagy a hivatalt érintő cikkekre,
- időszakos vagy rendszeres sajtótájékoztatók tartása (*ZMJV Önkormányzat SZMSZ, 2015*).

A jegyző dönt a hivatallal foglalkozó cikkekre, véleményekre, nyilatkozatokra történő reagálás módjáról.

A közgyűlést követő napon sajtótájékoztatót tart a polgármester, vagy az általa kijelölt alpolgármester, a lakosság széles rétegeit érintő önkormányzati döntésekről. A sajtótájékoztatót a hivatal készíti elő (*ZMJV Önkormányzat SZMSZ, 2015*).

A nemzetiségi önkormányzat működésével összefüggő hivatali feladatok

Az önkormányzat köteles a városban működő helyi nemzetiségi önkormányzat munkáját segíteni. A hivatal Önkormányzati Osztálya látja el a nemzetiségi önkormányzat működésének segítségével összefüggő feladatok szervezését, valamint az SZMSZ-ével, határozatainak kihirdetésével kapcsolatos feladatokat.

A hivatal osztályvezetői kötelesek a nemzetiségi önkormányzat munkáját segíteni, elnökét, elnökhelyettesét, képviselőjét soron kívül fogadni, szakmai tájékoztatást adni nekik (*ZMJV Önkormányzat SZMSZ, 2015*).

5. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának finanszírozása és feladat-ellátási tevékenységének összevetése

5.1. Az önkormányzat feladatai és finanszírozása a 2012. évi költségvetés alapján

Az önkormányzati és a központi alrendszer kapcsolatára a 2012. évben még a régi szabályozás volt a jellemző. Az önkormányzatokat és társulásait feladatmutató alapján számított normatív hozzájárulások és támogatások illették meg a költségvetési törvény alapján (a törvény 3. melléklete: az önkormányzatokat megillető normatív hozzájárulások jogcímei és fajlagos összegei, 6. melléklete: az önkormányzatokat megillető kiegészítő támogatások). Az Országgyűlés további felhasználási költséggel járó állami támogatásokat állapított meg: központosított előirányzatok, előadó-művészeti szervezetet fenntartó önkormányzatok támogatása, helyi önkormányzatok címzett és céltámogatásai, vis maior támogatás, megyei önkormányzatok működésének támogatása (A CLXXXVIII. törvény, 2011).

A 2012. évben ZMJV Önkormányzata bevételeit a 2. táblázat mutatja.

2. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata bevételeinek alakulása, 2012

Bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány %*	megoszlás %
Működési bevételek	7 730 363	8 512 923	9 018 157	105,9	47,3
Támogatások	4 208 146	5 722 116	5 730 178	100,1	30,0
Felhalmozási és tőkejellegű bevételek	520 042	572 942	195 523	34,1	1,0
Támogatás értékű bevételek	1 715 064	2 192 948	1 468 117	66,9	7,7
Véglegesen átvett pénzeszközök	472 573	556 553	641 165	115,2	3,4
Tám. kölcsönök visszatérülése, igénybevétele, értékpapírok kibocsátása	20 000	49 191	69 414	141,1	0,4
Hitelek	921 508	922 538	353 242	38,3	1,9
Pénzforgalom nélküli bevételek	1 535 314	2 084 087	1 604 452	77,0	8,4
Összesen:	17 123 010	20 613 298	19 080 248	92,6	100,0

*Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2012

Saját szerkesztés

Az önkormányzat a 2012. évi bevételeit főként a költségvetési kapcsolatból származó, valamint a működési bevételek alkották. Az önkormányzat a kötelező és az önként vállalt feladatok fedezetére az államtól normatív alapú támogatást kapott,

amelyek a kiadásokat nem 100%-ban fedezték, így az önkormányzatnak más bevételekből kellett azt kiegészíteni. Ilyen bevételi forrásnak számítottak a működési bevételek (az intézményi működési bevételek, a közhatalmi bevételek). Amennyiben az önkormányzat így sem tudta a fedezetet biztosítani a feladatok ellátására, 2012. évben még lehetőségük volt működési hitelt felvenni, de az önkormányzat ezzel nem élt. A 2012. évben a feladatok finanszírozása normatív módon történik. A következőkben a 3. táblázat adataival szemléltetem a 2012. évi állami hozzájárulások és személyi jövedelemadóból (továbbiakban: SZJA) származó bevételek előirányzatának alakulását.

3. táblázat: Költségvetési támogatások és személyi jövedelemadó bevételek, 2012

Bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány %*	megoszlás %
Költségvetési támogatás	4 208 146	5 722 116	5 730 178	100,1	88,1
SZJA bevétel	776 750	776 750	776 750	100,0	11,9
Összesen	4 984 896	6 498 866	6 506 928	100,1	100,0

Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva

Forrás: ZMJV Önkormányzatának zárszámadása, 2012

Saját szerkesztés

A két fő forrásnem döntő többségét (88,1%) az állami hozzájárulások teszik ki. A SZJA-ból származó bevétel előirányzata az év során nem változott, az eredeti előirányzattal megegyezően (100,0%) teljesült. A 3. táblázatból az is látható, hogy a támogatások eredeti előirányzata év közben módosult, 30%-kal növekedett, ez azonban a lemondásoknak és a pótelőirányzatoknak volt köszönhető. Az évközi kötelező lemondások keretében a normatív támogatások egyes jogcímein belül az ellátotti, illetve tanulói létszámcsökkenés miatt az önkormányzatnak összesen 35 289 ezer Ft-ról kellett lemondani. A lemondás 87%-a az oktatáshoz kapcsolódó jogcímet érintette. Fontos megemlíteni, hogy a szociális továbbképzés támogatási jogcím esetében az önkormányzat köteles volt lemondani 103 fő után járó támogatásról, így csak a támogatás 39%-a illette az önkormányzatot, ugyanis a felhasználás szabályai megváltoztak, így e támogatási összeget az érintett intézmények a dolgozók egy részénél nem tudta volna jogszerűen felhasználni. A normatív kötött felhasználású támogatások között az ingyenes tankönyvtámogatás és a szakmai, tanügy-igazgatási informatikai feladatok támogatása jogcímeknél a tanulói létszám csökkenése, valamint

az osztályfőnöki pótlék jogcíménél a mutatószám csökkenése miatt további 3,6%-kal csökkent a támogatás összege. A normatív állami támogatás szociális étkeztetés jogcímén további 8,2%-kal csökkent a módosított bevételi előirányzat az eredetihez képest, melynek oka a mutatószám évközi változása volt.

A pótelőirányzatok összességében 31%-kal növelték a módosított normatív támogatások előirányzatát, amelynek 20%-át az utólag igényelhető egyes jövedelempótló támogatás, 10%-át a központosított támogatás, további 20%-át az egyes központosított támogatások, és végül a maradék 50%-át az egyes települések feladatainak ellátása jogcímen igényelhető támogatások adják. Ezek a növekményt jelentő előirányzatok kötött felhasználású támogatások, feladatokhoz kapcsolódnak és az önkormányzatnak kötelessége beszámoló útján elszámolni az ezen előirányzatok felhasználásáról.

Az önkormányzat jövedelempótló támogatásokat igényelhetett utólagosan a tényleges kifizetésekkel összhangban, így a módosított előirányzatnál 100,0%-ban teljesült. A támogatási összeg:

- az időskorúak járadékához,
- a rendszeres szociális segélyhez,
- az ápolási díjhoz,
- a normatív lakásfenntartási támogatáshoz,
- az adósságcsökkentési támogatáshoz,
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz,
- az óvodáztatási támogatáshoz,
- az adósságkezeléshez kapcsolódó lakásfenntartási támogatáshoz került kifizetésre (*ZMJV Önkormányzatának zárszámadása, 2012*).

Az önkormányzat pályázat útján 150 815 ezer Ft a központosított támogatáshoz jutott, amit:

- helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó egyszeri kifizetések támogatására,
- a könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő támogatáshoz,
- a helyi közforgalmú közlekedés támogatásához,
- az esélyegyenlőséget, felzárkóztatást segítő támogatásra,
- a gyermekszegénység elleni program keretében nyári étkeztetés biztosításához,
- az önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztésekre,

- a 2011. évről áthúzódó bérkompenzáció támogatására,
- a lakossági közműfejlesztési támogatására használt fel (*ZMJV Önkormányzatának zárszámadása, 2012*).

Az önkormányzat egyéb központosított támogatás keretében is különböző forráshoz jutott:

- a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2012. évi bérkompenzációja,
- az egyes előadó-művészeti tevékenység kiegészítő támogatása,
- a Kormány 1613/2012.(XII.18.) számú határozatával összefüggő támogatása,
- a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők részére juttatott Erzsébet utalvány finanszírozására szóló támogatása (*ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2012*).

Az önkormányzat által fenntartott Hevesi Sándor Színház, a Griff Bábszínház és a Zalai Táncegyüttes Egyesület támogatásának eredeti előirányzata az év során nem változott 100,0%-ra teljesült.

Az állami hozzájárulások a feladatok ellátását nem fedezték, így az önkormányzatnak szüksége volt saját forrásból a normatív támogatásokat kiegészíteni. Saját forrást jelentenek a közhatalmi bevételek és az intézményi működési bevételek.

Közhatalmi bevételek

A 2012. évi központi költségvetésről szóló törvény részletezi a települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételeket, az illetékek és más bevételek szabályozását. Az önkormányzatokat érintő közhatalmi bevételek között szerepelnek:

- adójellegű bevételek,
- díjjellegű bevételek,
- szankció jellegű bevételek.

A 4. táblázatban a jelentősebb közhatalmi bevételek előirányzatait és teljesítését szemléltetem.

**4. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata főbb
közhatalmi bevételi előirányzatainak alakulása, 2012**

Bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány %*	megoszlás %
Személyi jövedelemadó	776 750	776 750	776 750	100,0	13,3
Illetékbevétel	200 000	200 000	193 792	96,9	3,3
Helyi iparüzési adó	3 715 000	3 715 000	4 232 042	113,9	72,3
Gépjárműadó	625 000	625 000	619 848	99,2	10,6
Idegenforgalmi adó	7 200	7 200	6 956	96,6	0,1
Talajterhelési díj	4 000	4 000	4 820	120,5	0,1
Bírság, pótlék bevétel	-	-	20 813	-	0,4
Összesen	5 327 950	5 327 950	5 834 208	109,5	100,0

*Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva
Forrás: ZMJV Önkormányzatának zárszámadása, 2012
Saját szerkesztés*

Az önkormányzat forrásai közé tartozott 2012. évben a SZJA-ból származó bevétel, amely az előző évi 8%-os részesedési arányhoz képest nem változott, ami azt jelenti, hogy változatlanul a bevétel 8%-a az önkormányzatot illeti meg. A SZJA-ból származó bevétel az eredeti előirányzattal megegyezően teljesült, míg az illetékbevételek eredeti előirányzatának teljesítése kismértékben elmaradt a tervezettől.

A város gépjármű adó bevételének eredeti és módosított előirányzata nem változott, a teljesítés (99,2%) megalapozott tervezésre utal.

Az önkormányzatok joga eldönteni és a törvényi kereteken belül rendeletet alkotni arról, hogy melyik helyi adó bevezetésével élnek és milyen adómértéket alkalmaznak. Az önkormányzat helyi iparüzési adó – az önkormányzat egyik legjelentősebb saját forrása - bevezetéséről alkotott rendeletet, mértékét az adóalap 2%-ában határozta meg, azaz a legmagasabb adókulccsal vezette be, amelynek eredeti (módosított) előirányzata túlteljesült (113,9%).

Az idegenforgalmi adó eredeti és módosított előirányzata szintén nem változott, a teljesítést (96,6%) a vendégéjszakák számának alakulása befolyásolt.

A talajterhelési díj prognosztizált bevételének 120,5%-a teljesült, a tervezésnél előre nem látható tényezők miatt.

A közhatalmi bevételek között tartja nyilván az önkormányzat a bírságokból és pótlékokból befolyt összeget is, amely 0,4%-a a főbb közhatalmi bevételeknek.

Az intézményi működési bevételek

Az önkormányzat intézményi működési bevételein a helypénz és helybiztosítási díjakat, az önkormányzat tulajdonában lévő eszközök és ingatlanok hasznosításából származó bevételeket, a helyiségek használati és bérleti díjainak várható bevételeit értjük.

5. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményi működési bevételeinek teljesítése, 2012

Bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány % *	megoszlás %
Intézményi működési bevétele	2 299 893	3 041 953	2 975 533	97,8	100,0

**Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva*

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2012

Saját szerkesztés

A működési bevételek teljesítése során jelentős összeg származott a nem lakáscélú helyiségek bérleti díjából, közterület-foglalási, helypénz- és helyfoglalási díjakból és a gébárti fürdöléscímények üzemeltetéséből, valamint intézményi térítési díjakból (ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2012). Az intézményi működési bevételek általában valamely önkormányzati feladatokhoz kapcsolódnak ezért rendszerint kiadási vonzatuk is van, így csak a fennmaradó részt, vagyis a különbözetet tudja az önkormányzat a feladatok fedezetére fordítani.

5.2. Az önkormányzat feladatai és finanszírozása a 2013. évi költségvetés alapján

Az önkormányzat feladat- és hatáskörében, valamint azok finanszírozásában jelentős változás történt 2013. január 1-jétől. A korábbi normatív finanszírozási rendszert felváltotta a feladat alapú finanszírozás, így az önkormányzatoknak kevesebb feladatot kell ellátniuk, azonban ez forráselvonással járt. Míg az előző években az önkormányzat bevételeit alapvetően az állami támogatások határozták meg és ezt egészítették ki a saját bevételek, addig az új rendszerben az állam által nyújtott támogatási összeg lecsökkent, így előtérbe kerültek az önkormányzat sajátos bevételei. Az általános működtetéshez, a kötelezően ellátandó feladatokhoz az adóbevételek meghatározó része jelenti a fedezetet, ugyanis az adóbevételek nagyságától függ az állami támogatások, hozzájárulások mértéke.

6. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata bevételeinek alakulása, 2013

Bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány %*	megoszlás %
Működési bevételek	6 219 538	6 520 449	6 908 413	105,9	43,4
Támogatások	2 076 249	4 422 878	4 422 860	100,0	27,8
Felhalmozási és tőke jellegű bevételek	129 000	350 362	381 046	108,8	2,4
Támogatásértékű bevételek	1 044 215	5 253 302	1 645 509	31,3	10,3
Véglegesen átvett pénzeszközök	260 400	352 343	264 710	75,1	1,7
Támogatási kölcsönök visszatérülése, igénybevétele, értékpapírok kibocsátása	25 600	25 600	43 551	170,1	0,3
Hitelek	862 489	862 789	150 632	17,5	0,9
Pénzforgalom nélküli bevételek	2 287 454	2 615 809	2 097 332	80,2	13,2
Összesen:	12 904 945	20 403 232	15 914 053	78,0	100,0

*Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva

Forrás: ZMJV Önkormányzata zárszámadása, 2013

Saját szerkesztés

A 2013. évre vonatkozó költségvetési törvény 2. melléklete határozza meg a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatását, a 3. melléklete pedig a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatokat tartalmazza. A törvény részletezi továbbá a támogatás alapjául szolgáló létszám és mutatószámok számítását, valamint az önkormányzatot érintő támogatási beszámítás összegét. A hozzájárulás mértékét redukálja az önkormányzat elvárt bevétele, amely a 2011. évi iparüzési adóalap 0,5%-át jelenti.

A költségvetési támogatás jogcímei csak az adott feladat ellátására fordíthatók, azaz kötött felhasználásúak. Az SZJA-ból származó helyben maradó 8%-os bevételi arány 2013-tól nem szerepel a központi költségvetésből származó források között, ugyanis nem az önkormányzatot megillető bevételnek számít. A 2013. évi költségvetési törvény szerint az Országgyűlés többféle költségvetési támogatást állapíthat meg az önkormányzatok számára, amelyek lehetnek: központosított előirányzatok, vis maior támogatások, kiegészítő támogatások.

A 7. táblázat a ZMJV Önkormányzat 2013. évi állami hozzájárulásait tartalmazza.

**7. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatot megillető
állami hozzájárulás, 2013**

Hozzájárulás jogcíme	Eredeti	Módosított		Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft	előirányzat, ezer Ft	változás %	ezer Ft	arány %*	megoszlás %
I. Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	160 034	160 034	100,0	160 034	100,0	3,6
II. Települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása	879 612	893 948	101,6	893 948	100,0	20,2
III. Települési és szociális és gyermekvédelmi fel. Támogatása	540 481	936 133	173,2	936 115	100,0	21,2
IV. Települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	482 509	646 075	133,9	646 075	100,0	14,6
Többcélú Kistérségi Társulás megszűnéséből eredő összeg	-	43	-	43	100,0	0,0
Központosított előirányzat	13 613	69 824	512,9	69 824	100,0	1,6
Egyéb központi támogatás	-	351 503	-	351 503	100,0	7,9
Vis maior támogatás	-	2 298	-	2 298	100,0	0,1
Fejlesztési célú támogatás	-	29 000	-	29 000	100,0	0,7
Szerkezetátalakítási tartalékból nyújtott támogatás	-	34 020	-	34 020	100,0	0,8
Kiegészítő támogatás 2014. évi önkormányzati feladatok ellátásához	-	1 300 000	-	1 300 000	100,0	29,4
Összesen	2 076 249	4 422 878	213,0	4 422 860	100,0	100,0

*Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2013

Saját szerkesztés

A költségvetési az önkormányzat bevételeinek 27,8%-át (6. táblázat) jelenti, ami a második legjelentősebb nagyságrend, ezért vizsgálata különösen figyelmet érdemel. A 7. táblázat adatai mutatják, hogy e támogatás eredeti előirányzata közel kétszeresére nőtt a lemondások és pótelőirányzatok okán. A módosított előirányzat minden tételen 100,0%-ra teljesült, tehát a tervezett és a módosított előirányzat lefinanszírozásra került. (A minimális eltérés az egyszeri gyermekvédelmi pénzbeni támogatás Erzsébet utalvány jogcímen lévő igényelt és beváltott értéke különbözetéből adódik.)

Az önkormányzat a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása összeget 100,0%-ra teljesítette. A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása jogcímen a módosított előirányzat az eredetihez képest a létszám és mutatószám változás miatt 1,6%-os növekedést mutat. Kiemelkedő változást a települési és szociális és gyermekvédelmi feladatainak támogatása jogcímen belül figyelhetünk meg, mintegy 73,2%-kal növekedett az eredeti előirányzat. Az ellátotti létszám évközi változásának köszönhetően, amely az év közben az egyes jövedelempótló támogatások jogcímen keretében 56,4%-kal, az egyszeri gyermekvédelmi

támogatásra 2,9%-kal több támogatás igénylésére volt lehetőség. A települési önkormányzat kulturális feladatainak támogatása év közben 34%-kal növekedett, amely az önkormányzat által pályázat útján igényelhető megyei hatókörű könyvtár kistélepülési és közművelődési célú 163 566 ezer Ft-os kiegészítő támogatásának köszönhető.

A költségvetési törvény 3. mellékletében a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok szerepelnek, amelyek összegét az Országgyűlés maga határozza meg, így nem szerepelnek az eredeti előirányzatok között. Az üdülőhelyi feladatokon kívül, lakott külterülettel kapcsolatos feladatokra 8 524 ezer Ft, a helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó egyszeri kifizetések támogatására 10 931 ezer Ft, könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő támogatásra 3 621 ezer Ft illeti meg az önkormányzatot. Gyermekszegénység elleni program keretében a nyári étkeztetés biztosításához 1 708 ezer Ft-ot, EU Önerőalap támogatás keretében 19 515 ezer Ft-ot, lakossági közműfejlesztési támogatásként 48 ezer Ft-ot, folyékony hulladék ártalmatlanítására 159 ezer Ft-ot és a 2012. december havi bérek után járó bérkompenzáció keretében 11 704 ezer Ft-ot kapott az önkormányzat. Ezek összességében az állami hozzájárulások módosított előirányzatának 1,3%-nak felel meg. Egyéb központi támogatáson belül az önkormányzat a 2013. évi bérkompenzációra 107 064 ezer Ft, továbbá az adósságon konszolidáció támogatására 244 439 ezer Ft hozzájárulást kapott.

Az önkormányzat vis maior támogatást is igényelhet. *„A vis maior olyan, alapvetően a természeti erők által okozott esemény, amelynek bekövetkezése előre nem kiszámítható, és jellemzően az emberi beavatkozás kevés ahhoz, hogy elhárítsa”* (http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=helyreallitas_vismaior).

Vis maior támogatásra pályázhat az önkormányzat például a tulajdonában lévő utak, hidak károsodására, földcsuszamlásból eredő károk fedezetére, továbbá az ár- és belvízi védekezéshez és helyreállítás költségeihez. Utóbbi jogcímen az önkormányzat igénylés alapján 2 298 ezer Ft-ot jelentett, amelynek teljesítése 100%, ez 0,1%-a az összes állami hozzájárulások teljesítésének.

Az önkormányzatnak amennyiben nem sikerül a támogatásokból fedezni a feladatokkal járó kötelezettségeket, saját bevételi forrásból kell kiegészíteni azokat. Ilyen nagyobb bevételi forrást jelentenek a működési bevételeken belül a közhatalmi bevételek és az intézményi működési bevételek.

Az önkormányzat közhatalmi bevételei

A települési önkormányzatokat megillető átengedett, illetve egyéb bevételek mértékét a mindenkorai költségvetési törvény határozza meg. Az önkormányzatokat érintő közhatalmi bevételek között szerepelnek:

- az adójellegű bevételek,
- a díjjellegű bevételek,
- a szankció jellegű bevételek.

Az önkormányzat közhatalmi bevételei közül a legjelentősebb bevétel a helyi adókból származik. A 8. táblázatban néhány közhatalmi bevételt szemléltetnek.

8. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata főbb közhatalmi bevételeinek alakulása, 2013

Közhatalmi bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány %*	megoszlás %
Helyi iparüzési adó	3 700 000	3 700 000	4 054 109	109,6	93,2
Gépjármű adó	248 000	248 000	246 312	99,3	5,7
Idegenforgalmi adó	6 000	6 000	7 906	131,8	0,2
Bírság és pótlékok és egyéb sajátos bevételek	111 000	12 015	43 705	363,8	1,0
Összesen	4 065 000	3 966 015	4 352 032	109,7	100,0

*Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2013

Saját szerkesztés

A helyi iparüzési adó mértéke az adóalap 2%-a, ami a jogszabály által meghatározható maximális adókulcs is egyben. A tervezett 3 700 000 ezer Ft-os bevétel 109,6%-os mértékben teljesült, ezt a többletet az adózók körében az évközi magasabb árbevétel, vagyis az adóalap növekedése eredményezte.

A gépjármű adó bevétel mértéke 2013. január 1-jétől jelentősen megváltozott. Korábban az adóbevétel 100%-a illette meg az önkormányzatot, amely mostanra 40%-ra redukálódott és a maradék 60% a központi költségvetés bevétele. Az eredetileg előirányzott (248 000 ezer Ft), ami nem módosult, a teljesítése 99,3. A csökkenés hátterében a gépjárművek számának változása áll, illetve 2013. július 1-jével bevetésre került az elektronikus útdíj, amelynek eredményeként az egyes kategóriában szereplő valamennyi gépjármű után fizetendő adó mértéke lecsökkent.

Az idegenforgalmi adóból tervezett 6000 ezer Ft-os eredeti, illetve módosított előirányzat 7 906 ezer Ft összegű bevétellel 32%-kal túlteljesült, amely az adóköteles vendégszakák 23%-os növekedésének eredménye.

A bírságok és pótlékok jogcím az adóbevételekhez kapcsolódó bírságokat, pótlékokat, a talajterhelési díjat, a közigazgatási bírságot, a közterület-felügyeleti bírságot, az igazgatási bírságot, a környezetvédelmi bírságot, illetve az egyéb bírságok összegét tartalmazza. Az adóbevételek bírságából és pótlékból származó bevétel összege a 2013. évben mintegy 58,9%-át teszi ki a bírságok és pótlékok jogcím bevételének, amely többnyire a helyi iparüzési adóbevallások és a bejelentkezések elmulasztásának volt az eredménye. A talajterhelési díj teljesítése mindössze 18,1%-nak bizonyult, amely a Zalavíz Zrt. éves adatszolgáltatás alapján jelzett bevallásra kötelezettek visszaesésének köszönhető. A bírságok összegének 16,5%-át a közterület-felügyeleti bírság és a maradék 6,5%-ot a kisebb összegű szankciók alkotják. Ezen bevételi összegekkel az önkormányzat maga gazdálkodhat és használhatja fel akár a kötelezően ellátandó vagy önként vállalt feladatok finanszírozására (*ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2013*).

Az intézményi működési bevételek

Az önkormányzat intézményi működési bevételein a helypénz és helybiztosítási díjakat, az önkormányzat tulajdonában lévő eszközök és ingatlanok hasznosításából származó bevételeket, továbbá a helyiségek használati és bérleti díjak várható bevételeit, illetve a térítési díjakat értjük. Az önkormányzat ezen bevételekhez kapcsolódó feladat finanszírozását meghaladó részével szabadon rendelkezik, azaz ez jelenleg a feladat ellátásához használható fel. A 9. táblázatban a 2013. évi intézményi működési bevételek számbavétele történik.

9. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményi működési bevételeinek alakulása, 2013

Bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány % [*]	megoszlás %
Intézményi működési bevétel	2 154 538	2 554 434	2 556 381	100,1	100,0

**Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva*

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2013

Saját szerkesztés

A 9. táblázatból megfigyelhető, hogy a szinte a tervezett szinten alakult a bevétel az év során. Jelentős összeg származott a nem lakáscélú helyiségek bérleti díjából, közterület-

foglalási, helypénz- és helyfoglalási díjakból és a gébárti fürdőlétesítmények üzemeltetéséből, valamint a térítési díjakból (*ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2013*). Az intézményi működési bevételeknek kiadási vonzatuk is van, így csak a fennmaradó részt, vagyis a különbözetet tudja az önkormányzat esetlegesen a feladatok fedezetére felhasználni.

5.3. Az önkormányzat feladatai és finanszírozása a 2014. évi költségvetés alapján

A 2013. évi önkormányzati feladatreform hatására az állami támogatások jogcímei és az ebből származó bevételek jelentősen csökkentek. Az önkormányzatok új finanszírozási rendszerében előtérbe kerültek a hatóság saját bevételei, különösen az adóbevételek, hogy a kötelezően ellátandó feladatokat, az oktatási intézmények működtetését és az általános működtetést egyaránt fedezni tudják.

Az önkormányzatnak a költségvetési előirányzatok tervezésekor biztosítani kell a kötelezően ellátandó feladatok prioritását, vagyis az önként vállalt feladatok ellátása csak akkor tervezhető, ha pénzügyi fedezetet tud biztosítani az önkormányzat saját bevétele. Az önkormányzatnak 2014. évi bevételeinek alakulását a 10. táblázat szemlélteti.

10. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata bevételeinek alakulása, 2014

Megnevezés	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány % [*]	megoszlás %
Összes bevétel	17 959 007	22 429 610	18 011 744	80,3	100,0

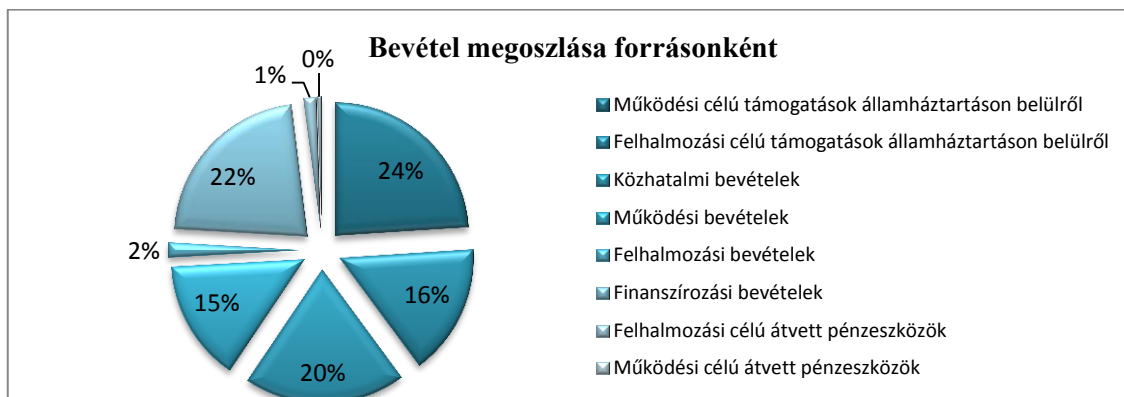
^{*}Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2014

Saját szerkesztés

A 10. táblázatból látható, hogy az önkormányzat bevétele az évközi lemondások és pótelőirányzatok egyenlegét tekintve növekedett, közel egynegyedével. Az év végére ez a módosított előirányzat 80,3%-ra teljesült, amelynek háttérében az áll, hogy az önkormányzat az egyes tervezett, elnyert pályázott forrásokat a projektek alacsony műszaki megvalósítása miatt 2014. években nem tudta igénybe venni, illetve az egyéb tárgyi eszközök értékesítése a tervezettnél kevesebb bevételt eredményezett.

3. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata főbb bevételeinek megoszlása, 2014

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2014
Saját szerkesztés

Az 3. ábra szemlélteti, hogy az önkormányzat államháztartáson belüli működési támogatása képezi a legnagyobb arányt, amelynek 85%-át az önkormányzat működési támogatása teszi ki, ami számokban 3 712 519 ezer Ft-ot jelent. Az önkormányzatot érintő támogatás még a felhalmozási célú önkormányzati támogatás, ami az államháztartáson belüli felhalmozási bevételek 45%-át teszik ki, azaz 1 298 608 ezer Ft. Összességében elmondható, hogy az összbevétel 27,8%-át teszi ki a költségvetési támogatás.

11. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatot megillető állami hozzájárulás, 2014

Hozzájárulás jogcíme	Eredeti	Módosított		Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft	változás %	ezer Ft	arány %*	megoszlás %	
I. Helyi önk. működésének általános támogatása	267 882	267 881	100,0	267 881	100,0	5,3
II. Települési önk. egyes köznevelési feladatainak támogatása	832 457	832 034	99,9	832 034	100,0	16,6
III. Települési és szociális és gyermekvédelmi fel. támogatása	628 845	842 667	134,0	842 667	100,0	16,8
IV. Települési önk. kulturális feladatainak támogatása	651 383	651 395	100,0	651 395	100,0	13,0
Központosított előirányzat	19 133	223 530	1168,3	223 530	100,0	4,5
Egyéb központi támogatás	-	2 161 656	-	2 161 656	100,0	43,1
Vis maior támogatás	-	31 964	-	31 964	100,0	0,6
Összesen	2 399 699	5 011 127	208,8	5 011 127	100,0	100,0

*Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva
Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2014
Saját szerkesztés

A 11. táblázat adataiból látható, hogy a módosított előirányzat az eredetihez képest, szinte duplájára (208,8%) nőtt, amely a pótelőirányzatok bevezetésének és a lemondások összevont eredménye. Az önkormányzat finanszírozásában változások jelentek meg a 2014. évtől, amelyeket a későbbiekben részletesen is kifejttek.

A központosított előirányzatok körében (Költségvetési törvény 3. számú melléklete) két új jogcím került bevezetésre, amely plusz forrást jelentett az önkormányzat számára, ezek az „E-útdíj bevezetésével kapcsolatos bevételkiesés ellentételezése” jogcím, valamint „A helyi közösségi közlekedés” jogcím, amelyek együttesen 27%-át teszik ki a központosított előirányzaton nevesített összegnek (223 530 ezer Ft). Jelentős tétel még ezen belül a több önkormányzatot érintő ivóvíz minőség javítását célzó uniós beruházáshoz elnyert EU Önerő alapból nyújtott támogatás, amelyet az önkormányzatnak a bonyolító társulás részére tovább kellett adni. Kiegészítő támogatást kapott az önkormányzat a következő jogcímekre:

- a lakott külterülettel kapcsolatos feladatok ellátására,
- az üdülőhelyi feladatok ellátására,
- a 2013.évről áthúzódó bérkompenzációra,
- a lakossági közműfejlesztés támogatásra,
- a muzeális intézmények szakmai támogatására,
- a könyvtári érdekeltségnövelő támogatásra,
- a közművelődési érdekeltségnövelő támogatásra,
- a nyári gyermekétkeztetésre,
- a létszámcsökkentési pályázatra (*ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2014*).

Egyéb központi támogatás jogcímen kapott forrás év 58%-át az adósságkompenzáció tette ki, amely az adósságkonszolidáció II. üteméhez kapcsolódik. Az önkormányzat feladatainak biztonságos fedezetére kapott finanszírozást, amely a 37%-a az egyéb központi támogatásoknak. A Kormány támogatta a 2014.évi bérkompenzációt, illetve szociális ágazati pótlék fedezetét is.

Az önkormányzatnak saját bevételi forrásból lehetősége nyílik kiegészíteni az állami hozzájárulás összegét a kötelezően ellátandó feladatok fedezete érdekében. Ilyen nagyobb bevételi forrást jelentenek a működési bevételeken belül a közhatalmi bevételek és az intézményi működési bevételek.

Közhatalmi bevételek

A helyi adók rendszere a 2014. évben nem változott, az ebből származó bevétel továbbra is az önkormányzat saját bevétele maradt, így helyben járult hozzá a feladatok finanszírozásához. Elengedhetetlen a folyamatos ellenőrzés, felülvizsgálat az adóintézkedések csökkentése érdekében.

A 12. táblázat segítségével a 2014. évi közhatalmi bevételeket szemlélteti.

12. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata közhatalmi bevételeinek alakulása, 2014

Közhatalmi bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány % [*]	megoszlás %
Helyi iparüzési adó	4 000 000	3 354 449	3 243 728	96,7	91,8
Gépjármű adó	240 000	240 000	228 138	95,1	6,5
Idegenforgalmi adó és talajterhelési díj	13 500	15 095	20 393	135,1	0,6
Egyéb közhatalmi bevételek	5 000	27 950	41 911	149,9	1,2
Összesen	4 258 500	3 637 494	3 534 170	97,2	100,0

**Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva*

*Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2014
Saját szerkesztés*

A 12. táblázat adatai jelzik, hogy a helyi iparüzési adó továbbra is jelentős forrásnak számít a közhatalmi bevételek körében, hiszen mintegy 91,8%-át teszi ki e bevételi forrásnak. Az eredeti előirányzat összegénél figyelembevételre került az előző év tervezett összege, azonban a teljesítése csak 81,1%-ra sikerült. Valószínűsíthető, hogy az adófizetők köre csökkent, vagy a város egyik legnagyobb adófizetőjének árbevétele is csökkent, így az ebből származó adóbevétel is alacsonyabb lett.

A gépjárműadóval származó bevételnek 2013. január 1-jétől csak a 40%-a illeti az önkormányzatot, így a bevétel már csak a 6,5%-ot teszi ki a közhatalmi bevételeken belül. A teljesítés 95,1%, amely a gépjárművek számának változása, illetve az elektronikus útdíj bevezetésének eredményeként alakult így.

Az idegenforgalmi adóból és talajterhelési díjből származó eredeti előirányzati bevétel a 151%-kal teljesült, amely valószínűleg az adóköteles vendégéjszakák növekedésének köszönhető. A talajterhelési díjből származó bevételt tekintve, az egyre több új rákötések miatt a díjfizetésre kötelezettek száma csökkenhetett, így az abból származó bevétel is.

Intézményi működési bevételek

Az önkormányzat a működési bevételei jellemzően az önkormányzat tulajdonában lévő eszközök és ingatlanok hasznosításából származó bevételek és a helyiségek használata után felszámítható használati és bérleti díjak, valamint a térítési díjak.

A 2014. évben az intézményi működési bevételeket a 13. táblázat tartalmazza.

13. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményi működési bevételeinek alakulása, 2014

Bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat, ezer Ft		ezer Ft	arány % [*]	megoszlás %
Intézményi működési bevétel	2 115 965	2 867 995	2 637 255	91,9	100,0

**Megj.: Módosított előirányzathoz viszonyítva*

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2014

Saját szerkesztés

A 13. táblázat adataiból látható, hogy a módosított előirányzathoz képest 92%-os mértékkel teljesült az önkormányzat intézményi működési bevételeinek összege. Az önkormányzat számára nagyobb összegű bevételt jelentenek a Zala-Depo Kft. által fizetett használati díj, a parkolási közszolgáltatási tevékenység ellátásával kapcsolatos bevétel, az Aquapark jegyár és bérleti díj, továbbá a gébárti fürdőlétesítmények üzemeltetéséből származó bevétel.

Az intézményi működési bevételekből a kiadások teljesítése után fennmaradó összeget, az önkormányzat esetlegesen a feladatellátás színvonalának javítására is fel tudja használni.

5.4. Az önkormányzat finanszírozása és feladatainak összegzése a 2012-2014. években

A normatív- és a feladatfinanszírozás összevetése

Hazánkban 2012. évig az önkormányzati állami támogatási rendszer szabad felhasználású normatív támogatásokon alapult, melyet az 1990. évi helyi önkormányzatokról szóló LXV. törvény határozott meg. Az önkormányzatok kötelezően ellátandó alapfeladataik azonosak voltak, tehát az univerzalitás érvényesült ebben az időszakban. Az önkormányzati finanszírozási rendszerre egy felső korlát nélküli forrásorientált struktúra volt jellemző, ami helyi megtakarításokra ösztönzött, ám az állami finanszírozás bizonyos időszakokban a valós költségek felét sem érte el. Léteztek központosított cél-előirányzatok és kötött felhasználású normatívák, utóbbi

felhasználásának aránya fokozatosan nőtt, így az önkormányzatok mozgásteret is beszűkült. Az idő múlásával az önkormányzati rendszer fragmentált lett, egyre több feladat- és hatáskörrel kellett megbirkózniuk az önkormányzatoknak, ám ezzel egyidejűleg az állami támogatások évről-évre csökkentek, így az önkormányzatok hitelfelvétele megugrott. A fennálló helyzet az eladósodottságukat eredményezte, ami a normatív támogatási rendszer átalakítását tette szükségessé (http://arop.rkk.hu:8080/Dokumentumok/17_finanszirozas.pdf).

Az 14. táblázat szemlélteti az új szabályozás fontos tényezőit:

14. táblázat: Az új szabályozás súlyponti elemei

Gyenge pontok (1990-2012)	Stabilizációs lépések (2013-tól)
Eladósodottság	Adósságkonszolidáció
Naprakész információk hiánya a gazdálkodásról	Államháztartási törvény szabályainak módosítása
Ellenőrzés hiánya	Törvényességi felügyelet kialakítása
Túlzott feladat ellátás	Feladatok újraszabályozása
Alacsony hatékonyság	Közös önkormányzati hivatal
Szabályozatlan hitel- és kötvénykibocsátás	Stabilitási törvény

Forrás: http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCYQFjAB&url=http%3A%2F%2Farop.rkk.hu%3A8080%2FDokumentumok%2FKezesi_anyagok%2F04_helyi_onkormanyzatok.ppt&ei=C1AmVb7zGYT9UoWag_gC&usg=AFQjCNGi0W7DINYQTSSVsB115i0zXvGu3Q&sig2=CteCtvIxz3c2GcwsBzgp3A&bvm=bv.90491159,bs.1,d.bGQ

Saját szerkesztés

A 14. táblázat bemutatja a „régii” szabályozás problémáit, illetve azokat a lépéseket, amivel az önkormányzatok gazdasági stabilitásának visszaállításához elengedhetetlenül szükségesek voltak.

A 2011. évi Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 2013. január 1-jei hatályba lépésével a normatív támogatási rendszert a feladat alapú finanszírozás váltotta fel. A feladatfinanszírozás első évében a következőképpen alakultak a támogatások:

- a kötelezően ellátandó feladatokhoz igazodó, általános támogatások,
 - hivatali feladatok támogatása,
 - település-üzemeltetési feladatok támogatása (közvilágítás, köztemető, közutak fenntartása, zöldterület-gazdálkodás),
- köznevelési feladatok (óvoda): feladat alapú bér- és üzemeltetési támogatás,

- szociális szakellátás (intézményi ellátások).

Ebben az évben a szociális- és gyermekjóléti alapfeladatok és a kulturális feladatok esetében nem alkalmazták a feladatfinanszírozást.

A 2014. évet a finanszírozási rendszer finomhangolási évének is nevezhetünk, ugyanis az előző év tapasztalatai alapján a szerkezetalakítási tartalék keretében nyújtott kiegészítő támogatások beépültek az alapfinanszírozásba:

- településüzemeltetés: településkategóriánkénti fajlagos összegek szerinti finanszírozás,
- beszámítás rendszere differenciált, törvényben rögzített sorrendben kell érvényesíteni (bővült az érintett jogcímek köre)
- 2000 fő lakosságszám alatti gyengébb jövedelem-termelő képességű kistelepülések támogatása,
- pedagógus életpálya-modell,
- gyermekétkeztetés: feladat-alapú bér- és üzemeltetési támogatás.

Új elemként említhető meg ettől az évtől a rendkívüli támogatás, amit az önkormányzatok kivételes esetekben – feladatellátást veszélyeztető helyzetben – igényelhetnek, melynek forrásául a fejezeti tartalék szolgál (http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCYQFjAB&url=http%3A%2F%2Farop.rkk.hu%3A8080%2FDokumentumok%2FKepzesi_anyagok%2F04_helyi_onkormanyzatok.ppt&ei=CIAMVb7zGYT9UoWag_gC&usg=AFQjCNGi0W7DINYQTSSVsB115i0zXvGu3Q&sig2=CteCtvIxz3c2GcwsBzgp3A&bvm=bv.90491159,bs.1,d.bGQ).

Az alapvető különbség tehát a két finanszírozási forma között, hogy a normatív támogatások adott célra történő felhasználását nem kellett az önkormányzatoknak igazolni, nem volt kötelező azt az intézmények részére továbbadni, elszámolni az igénybe vett támogatáshoz kapcsolódó tényleges mutatószámokkal (tanulói létszám, ellátotti létszám). A feladatfinanszírozási rendszerben 2013-tól minden támogatás kötött felhasználású, csak az adott célra és feltételekkel használhatóak fel, szigorú elszámolási kötelezettség mellett.

A következőkben azokat a bevételi forrásokat részletezem, amelyek felhasználhatóak a feladatok finanszírozására:

- az állami hozzájárulás,
- a közhatalmi bevételek,

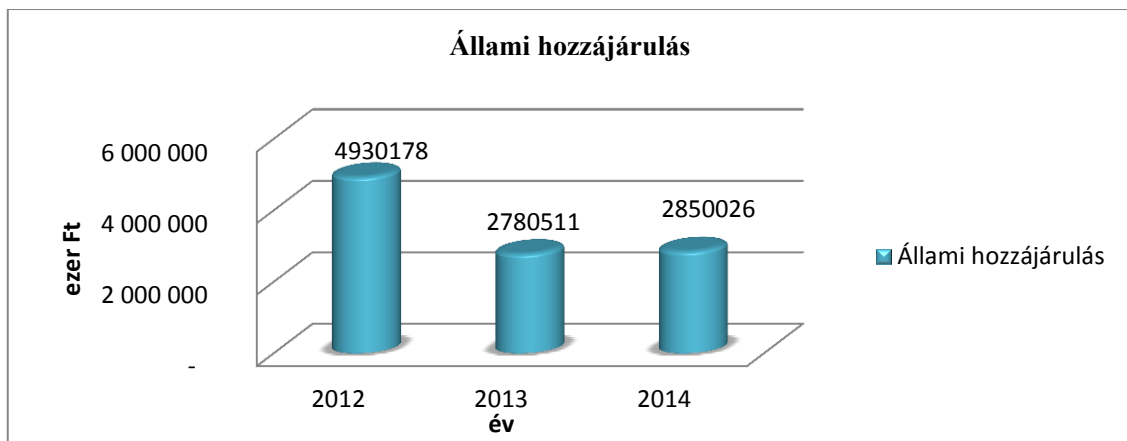
- az intézményi működési bevételek.

A felhalmozási bevételek nagyobb részét a célhoz kötött támogatások alkotják, amelyek általában egy-egy projekt megvalósítását célozzák. A felhalmozási bevétel származhat vagyoneértékesítésből, azonban ezt működés finanszírozására nem szerencsés felhasználni, mert az vagyonevesztéshez vezet, inkább beruházásra, felújításra javasolt fordítani.

Az állami hozzájárulások összevetése 2012-2014. években

A következőkben az állami hozzájárulások alakulását veszem górcső alá és mutatom be azok változását a teljesítések alapján.

4. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata állami hozzájárulásának alakulása az egyes években, 2012-2014

*Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2012-2014
Saját szerkesztés*

A normatív finanszírozási rendszerben, jellemzően a 2012. évben alakult a legmagasabb szinten az állami hozzájárulás mértéke. Ez a támogatás a finanszírozási rendszer megváltozásával mintegy 43,6%-kal csökkent a 2013. évben. Ennek háttérében a már említett feladatfinanszírozás szerkezeti átalakítása áll, amelynek köszönhetően a kötelezően ellátandó feladatok köre leszűkült, ezáltal a hozzájárulás mértéke is redukálódott. A támogatási összeg 2014. évre 2,5%-kal növekedett az előző évhez képest, ugyanis a támogatási rendszer „finomhangolásának” eredményeként kismértékű bővülés, növekedés volt jellemző.

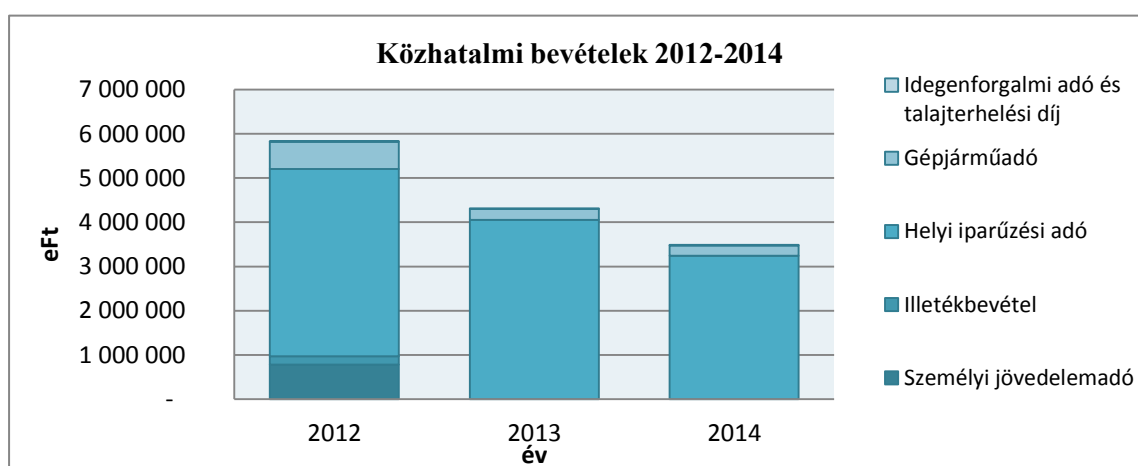
Az adatok összehasonlíthatósága érdekében a 4. ábra adatai nem tartalmazzák az egyes években a társulásokat megillető, az önkormányzat által továbbadandó támogatások és a

kormányzati döntések által biztosított rendkívüli támogatások, valamint az adóssághozzájárulásra kapott támogatások összegét.

Közhatalmi bevételek alakulása 2012-2014 években

A közhatalmi bevételek körében is jelentős változás történt az új feladatfinanszírozási rendszer bevezetésével egyidejűleg, amely a ZMJV Önkormányzat bevételeinek alakulására is kedvezőtlen hatással volt.

5. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata közhatalmi bevételének alakulása, 2012-2014

*Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2012-2014
Saját szerkesztés*

A 5. ábra szemlélteti, hogy a közhatalmi bevétel közül a 2013. évtől nem illeti az önkormányzatot az SZJA-ból származó bevétel, amelynek mértéke a teljes adóbevétel 8%-a volt, valamint az illetékbevétel sem. Ez a 2012. évi adatokat nézve 970 542 ezer Ft-os bevételkiesést jelent, azaz 18,3%-kal csökkent ezáltal a 2013. évre a közhatalmi bevétel.

A grafikonból látható, hogy a gépjármű adó több mint a felére csökkent, hiszen 2013-tól az adóbevétel 40%-a maradhat az önkormányzat tulajdonában, a maradék 60%-ot a központi költségvetésbe kell fizetni, amely jelen esetben 369 468 ezer Ft-os forráselvonást takar.

Az önkormányzat meghatározó tétele a helyi iparűzési adó is redukálódott az évek során, méghozzá 23%-kal, ha a 2012 és 2014. évi adatok veszem figyelembe.

Az idegenforgalmi adó és a talajterhelési díj együttes összege az évek múlásával 73%-kal nőtt, amely adódhat az adóköteles vendégéjszakák számának gyarapodásából.

Összességében azt a következtetést vontam le, hogy az új finanszírozási rendszer bevezetésével a kötelezően ellátandó feladatok redukálódtak ugyan, ám lényegesen csökkent az ezek fedezetéül szolgáló közhatalmi bevételek köre és mértéke egyaránt. Vizsgálva a 2012-ben még az önkormányzatot megillető SZJA és illetékbevételek összegét, valamint a 2014-ben a gépjárműadó bevétel 60%-át (ami már a központi költségvetés része), akkor azt a következtetést vonom le, hogy 1 312 749 ezer Ft bevételtől esik el az önkormányzat, ami a központi költségvetésből nem kerül megosztásra az önkormányzat részére, vagy elvonásra kerül az önkormányzattól.

Vajon ezt a bevételkiesést honnan tudja pótolni ZMJV Önkormányzata? A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény kimondja, hogy *„az önkormányzat az illetékességi területén rendelettel olyan települési adót, települési adókat vezethet be, amelyet vagy amelyeket más törvény nem tilt. Az önkormányzat települési adót bármely adótárgyra megállapíthat, feltéve, hogy arra nem terjed ki törvényben szabályozott közteher hatálya”* (A C. törvény, 1990. 1/A.§).

Megállapítható a vizsgálataim során, hogy ZMJV Önkormányzata próbálja kompenzálni a forráshiányt, hiszen 2015. július 1-jével bevezeti az építményadót, amelynek évi mértéke az adóalap után 1200 Ft/m². Győr városában is bevezetésre került ez a típusú adó 2011-ben 900 Ft/m² évi mértékkel. Véleményem szerint a 300 Ft/m² különbség a Győrben lévő vállalatok számából adódik, hiszen a határ közelsége egy olyan vonzóerő a vállalatok, cégek számára, amely a magasabb adókvetés esetén „elcsábíthatja” őket a városból.

További összefüggést véltem felfedezni, ugyanis ZMJV Önkormányzata 2015 áprilisától módosította a helyi iparüzési adóról szóló rendeletét, mely szerint az adómentesség felső korlátját 1,5 millió Ft-ról 2,5 millió Ft-ra emelte, amely a kisvállalkozások terheinek csökkentését, azok támogatását célozza.

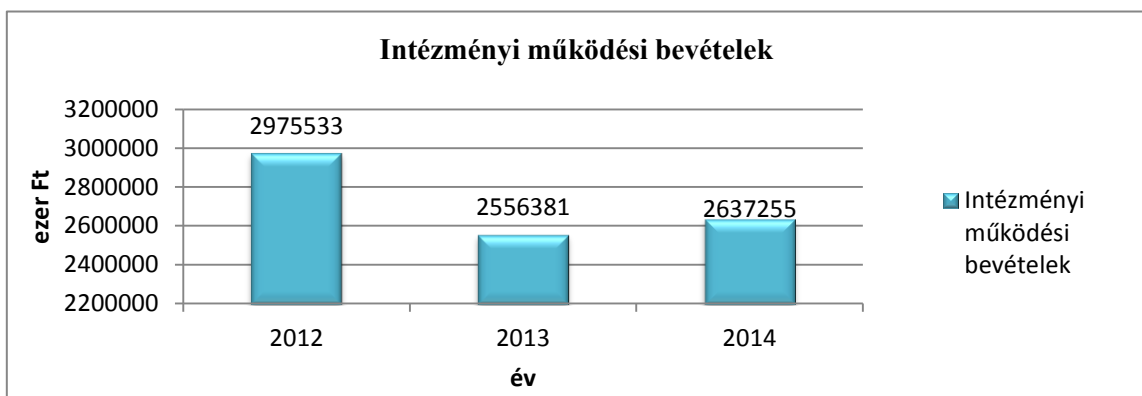
A 2014. évtől lehetőségük van az önkormányzatoknak úgynevezett települési adókat bevezetni, amely bármely adótárgyra kivethető, feltéve, ha azt nem terhel törvényben meghatározott közteher. A települési adónak nem lehet alanya szervezet, illetve vállalkozó. Érdekességképpen említeném meg, hogy a Csongrád megyei Zsombón bevezetésre került a magas építmények települési adója, köznyelven a „toronyadó”, amelyet 20-30 méter magas építményekre vetettek ki, a község területén lévő víztornyot

és három telefontornyot érint. Zalaegerszeg önkormányzata települési adóról szóló rendeletet még nem alkotott, bevezetését nem tervezi.

Intézményi működési bevételek alakulása 2012-2014 években

Az intézményi működési bevételek azok a bevételek, amelyekkel az önkormányzat szabadon rendelkezik, és felhasználhatja őket a feladatok fedezetére is akár, ám a bevételeknek kiadási vonzatuk is van, így csak a fennmaradó részt, vagyis a különbözetet tudja az önkormányzat esetlegesen felhasználni.

6. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Intézményi működési bevételeinek alakulása, 2012-2014

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2012-2014
Saját szerkesztés

Az intézményi működési bevételeket tekintve a 2014. évi összeg a 2012. évihez képest 11%-kal csökkent, amely nem olyan nagymértékű változás, azonban az önkormányzat 2014. évi bevételi összege ennyivel is kevesebb, méghozzá 338 278 ezer Ft-tal.

Az intézményi működési bevételek növelését további ingatlanok bérbeadásával, használati díjakból, értékesítésből lehetne elérni.

Az ellátandó feladatokat vizsgálva megállapítható az önkormányzat beszámolóiból, hogy az évek során a saját bevételek egyre nagyobb arányát kellett bevonnai a kötelező feladatok ellátásához. Az egyes feladatokhoz kapcsolódó központi források nem bizonyultak elegendőnek a megfelelő szakmai színvonal biztosításához, a megszokott minőség fenntartásához. Felismerve ezt a tényt és a korábbi évek gazdálkodásának elismeréseként a kormányzat rendkívüli támogatás megítéléséről döntött, mely során 2012. évben 800 000 ezer Ft, 2013. évben 1300 000 ezer Ft, 2014. évben 800 000 ezer

Ft támogatásban részesítette ZMJV Önkormányzatát. Mindezen források együttesen biztosították az elmúlt években is az önkormányzat megfelelő mennyiségű és színvonalú feladat ellátását. A rendkívüli támogatásokra azonban hosszú távon alapozni nem lehet, ezért a gazdálkodás stabilitásának megteremtése érdekében az önkormányzat közgyűlése megalkotta az ingatlan adóról szóló rendeletét, és döntött a 2015. július 1-jei bevezetéséről. Az új adónemből származó bevétel várhatóan növeli az önkormányzat gazdasági önállóságát

6. Az önkormányzatot érintő adósságkonszolidációs eljárás és annak hatása a gazdálkodására

6.1. Az adósságállomány alakulása a 2012. évben

Rövid áttekintés

Hazánkban az önkormányzatok a 2002-2008 közötti időszakban felhalmozott adósságállományának állami szintű konszolidációjára 2011 és 2014 között került sor. Az átvállalt adósság zöme devizában állt fenn, amely pénzügyi instabilitást jelentett az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerre egyaránt.

Az Európai Unióhoz (továbbiakban: EU) való csatlakozás után az önkormányzatok előtt lehetőség nyílt, hogy fejlesztési támogatásokat vegyenek igénybe. Uniós és hazai forrásokat egyaránt használtak fel az önkormányzatok, hogy megfelelő infrastrukturális háttért biztosítsanak a feladatok ellátásához, a beruházások megvalósításához, továbbá a felújítási munkálatokhoz. Magyarországon az európai források megjelenésével átalakult a hazai fejlesztések támogatási rendszere.

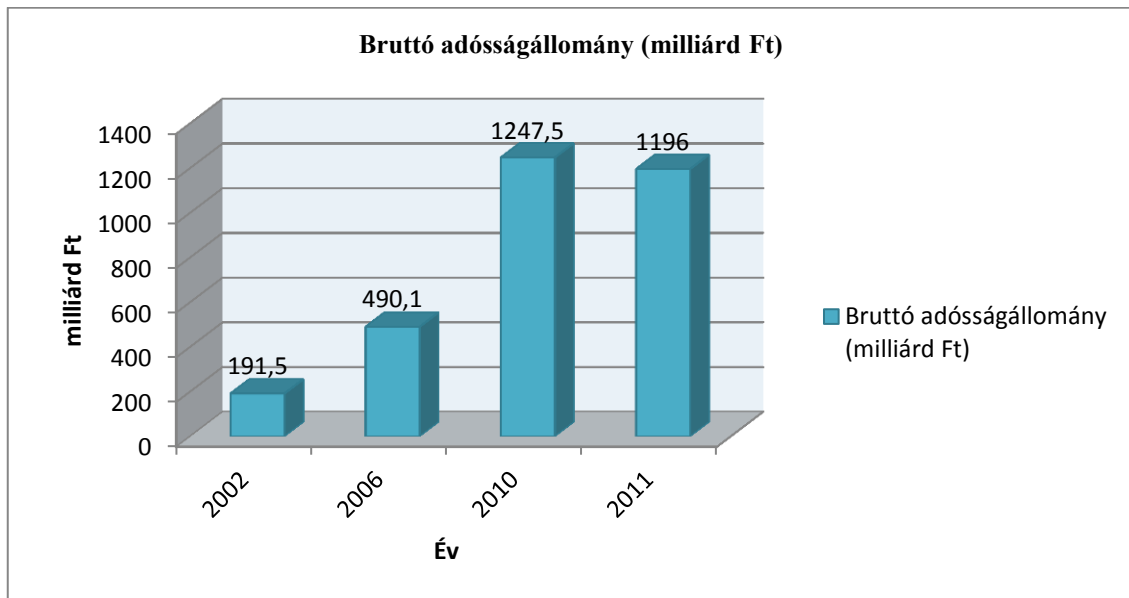
Az önkormányzati beruházások számában növekedés indult meg, azonban elégséges pénzeszközük a támogatási keretek önrészéhez nem állt rendelkezésre, így annak biztosítására hiteleket, devizakötvényeket bocsátottak ki. A helyzetet csak nehezítette, hogy a felvett hiteleket és EU-s támogatásokat infrastrukturális, nem pedig termelő beruházásokra fordították az önkormányzatok, így nem lehetett számítani hitelszolgálatot fedező nyereségre. A 2008-as önkormányzati válság az egész államháztartásra kihatott. Az Állami Számvevőszék (továbbiakban: ÁSZ) ellenőrzései kimutatták, hogy az önkormányzati alrendszer pénzügyi egyensúlyi helyzete 2007 és 2010 között romlott, pénzügyi bizonytalanság lépett fel, ugyanis a működési és felhalmozási forráshiány egyszerre jelentkezett. Az önkormányzatok banki kitettsége egyre növekedett, hiszen a likviditási hitelszerződések növekvő keretösszegű megújítása általánossá vált.

Az adósságprobléma azért jelentett megoldandó kihívást az állam számára, mert az önkormányzatok többsége nem gondoskodott a kötelezettségek visszafizetéséhez szükséges tartalékokról. Az ÁSZ felhívta a figyelmet, hogy a kedvezőtlen árfolyam változás és a futamidő előtti visszaváltás további kiadást jelenthetnek a kibocsátott kötvények esetében. A problémát tetézte, hogy az önkormányzatok tulajdonában lévő

gazdasági társaságok is jelentős összegű adósságot halmoztak fel, az önkormányzatok pedig nem fordítottak kellő figyelmet ezek megfékezésére. Az adósságprobléma megoldására az egyetlen gyógyír az adósság állami átvállalása jelentette. Ezáltal a 2011. év végétől megkezdődött a megyei önkormányzatok adósságvállalása (Lentner, 2014).

A 7. számú ábrán az önkormányzatok által felhalmozott bruttó adósságállományt szemléltetem néhány év vonatkozásában.

7. ábra: A helyi önkormányzatok bruttó adósságállománya

Forrás: http://www.manorka.net/uploads/images/H%C3%ADrek%20f%C3%A1jlei/K%C3%B6lts%C3%A9gvet%C3%A9s%202014_12%2018%20_Holl%C3%B3k%C5%91.pptx
Saját szerkesztés

Az önkormányzati adósságkonszolidáció folyamata

Az önkormányzatok adósságkonszolidációját a Kormány három szakaszban valósította meg.

Elsőként az 5000 fő lakosságszám alatti települések adósságrendezését kezdte meg az adósságállományuk teljes mértékű átvállalásával. Így összesen 1710 település 3848 szerződésből eredő 74 milliárd Ft összegű adósság pénzügyi teljesítése sikerült.

A második lépésben az 5000 fő feletti önkormányzatok adósságrendezése következett. A 2012. évi Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvény 72. § (1) bekezdése szerint az állam e települések települési önkormányzatának - ideértve a fővárosi önkormányzatot és kerületi önkormányzatokat - a 2012. december 31-én fennálló adósságállományát és ezen adósságnak az átvállalás időpontjáig számított

járulékainak összegét részben átvállalja. Teljes mértékben átvállalta a kormány a fekvőbeteg-szakellátó intézmények és gyermekvédelmi szakellátási intézmények által felvett hitelek, valamint a járulékok összegét. A konszolidációnak feltétele volt az is, hogy a helyi önkormányzatoknak 2012. december 31-én nem lehetett folyamatban adósságrendezési eljárása. A konszolidációt a 2012. törvény Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről 72-75. §-a részletezi.

A törvény meghatározza azt a feltétel rendszert, amely alapján meghatározzák az átvállalható adósság mértékét. Ezt az összeget a 2012. június 30-i egy főre jutó iparűzési adóerő-képességének (továbbiakban: adóerő-képesség) és az átvállalással érintett önkormányzat adóerő-képessége korrigált átlagának egymáshoz viszonyított aránya alapján kell meghatározni. A számítás során figyelembe kell venni az alábbi település kategóriákat:

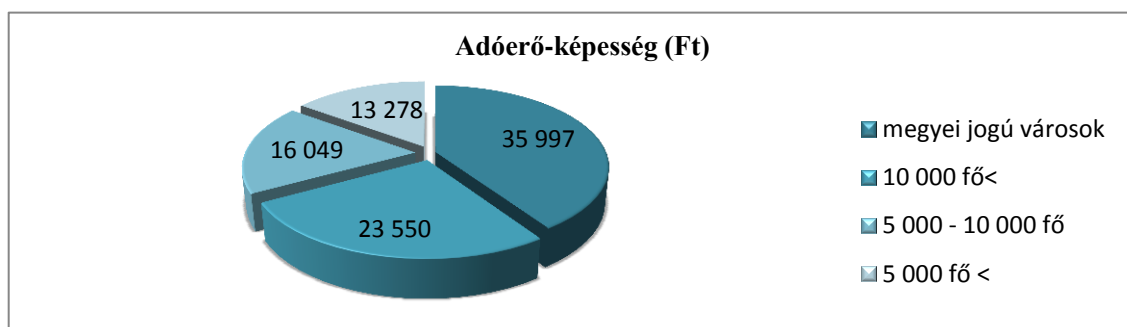
- megyei jogú város,
- 10 000 főt elérő vagy azt meghaladó lakosságszámmal rendelkező egyéb város,
- 5 000 főt meghaladó, de 10 000 főnél kisebb lakosságszámmal rendelkező egyéb város,
- 5 000 fő lakosságszámot meghaladó község.

Ezen felül a helyi önkormányzatok 2012. évre vonatkozó első féléves beszámolóiban közölt, illetve bevallott iparűzési adóalapok alapján ki kell számítani az adóerő-képességet. Az érintett önkormányzat adóerő-képessége a településkategóriája adóerő-képességének korrigált átlagának

- 100%-át eléri vagy meghaladja, az adósság 40%-a,
- 75%-a és 100%-a között van, az adósság 50%-a,
- 50%-a és 75%-a között van, az adósság 60%-a,
- 50%-a alatt van, az adósság 70%-a szolgál az állam által történő adósságátvállalás alapjául (*Lentner, 2014*).

A kategóriaátlagok Ft-ban számolva a következőképpen alakultak:

8. ábra: Az adóerő-képesség alakulása településkategóriák szerint Magyarországon, 2012

Forrás: Lentner, 2014
Saját szerkesztés

A költségvetési törvény alapján az önkormányzatok 2013. január 11-ig szolgáltathattak adatot a Magyar Államkincstár elektronikus rendszerén keresztül. A beküldött adatok alapján az önkormányzatok 1 033 milliárd Ft összeg adósságot jeleztek, ez a részleges konszolidáció alapja is volt egyben.

Az adósságelemek többnyire:

- munkabérhitelekből,
- folyószámlahitelekből,
- rövidlejáratú hitelszerződésekből,
- hosszú lejáratú hitelekhez kötvénykibocsátásokból,
- váltókibocsátásokból fakadtak.

A jelzett adósságból mindössze 477,1 milliárd Ft összegű adósság átvállalására került sor. A fekvőbeteg-szakellátó intézmények és gyermekvédelmi szakellátási intézményekhez kapcsolódóan 9,1 milliárd Ft összegű adósságot jeleztek az önkormányzatok, mely teljes mértékben átvállalásra került. A 2013. év nyarán történt adósságkonszolidáció eredményeként 612 milliárd Ft összegű adósságot vállalt át az állam.

A harmadik konszolidációs fázisra 2014 februárjában került sor. Az 5 000 fő lakosságszámot meghaladó helyhatóságok megmaradt adóssága került előtérbe. A konszolidáció az összes települési önkormányzatra, valamint társulásaira kiterjed, így a 2013. december 31-én fennálló kötelezettségek pénzügyi fedezetét az állam biztosította. A teljes összeg 1 344,4 milliárd Ft volt (Lentner, 2014).

Vajon a hitelek átvállalása az önkormányzatoktól meghozta számukra a „Kánaánt”? A kérdésekre a választ egy cikk jelentette, amelyben beszámolnak az adósságkonszolidáció sikere mögötti valóságról. Több polgármester is elmondta a riportban, hogy hamis bevételeket szerepeltetnek a költségvetésükben, ugyanis az új törvényi szabályozás bevezetésével az önkormányzatok nem tervezhetnek működési hiányt. *„Feladataik ellátásához azonban nem rendelkeznek elegendő forrással, ezért papíron úgy biztosítják az egyensúlyt, hogy beírnak fiktív, vagy kétséges bevételeket, például ingatlanértékesítést, amire a valóságban nem kerül sor”* (Cseke, 2013. p. 22). Több önkormányzati képviselő panaszkodott arra, hogy rosszabb a helyzetük 2013-ban, mint 2012-ben. Ez azért lehetséges, mert a hitelátvállalással egyidejűleg történt az önkormányzati finanszírozási rendszer átalakítása, amelynek köszönhetően a kormány számottevően lecsökkentette a költségvetési támogatás összegét. *„Lekerült a vállalkról évi 3 millió forintos hitel, amelyet néhány évig kellett volna törleszteniünk, ám az állam most évi 40 millió forinttal ad kevesebbet, mint korábban”*- mondta egy Csongrád megyei településvezető” (Cseke, 2013. p. 22). A helyhatóságok egy része egyéb bevételként pótlólagos előirányzatokat jelöl meg a költségvetésben, ami szintén eredményezheti a hiányt.

Az adósságátvállalás negatív oldaláról is szó esik az említett riportban, hogy mik is valójában a hátrányai a hitelátvállalásnak. Az önkormányzatok jelentős forrástól estek el, ugyanis a járások kialakulásával az igazgatási és oktatási feladatok már nem tartoznak önkormányzati hatáskörbe, valamint az adóbevételeik lényeges részét is megvonták tőlük. Nem a feladatokkal arányosan vettek el tőlük állami hozzájárulást, hanem jóval többet, így kétséges lesz, hogy el tudják-e látni a hatáskörükbe tartozó feladatokat. Azok a települések lesznek hátrányban, akiknek nincs saját bevételi forrásuk (például adóbevétel), ugyanis így nem tudnak a fejlesztésekről, önként vállalt feladatokról gondoskodni (Cseke, 2013).

ZMJV Önkormányzata esetében is a feladatok ellátására kapott állami hozzájárulás összegét folyamatosan ki kell egészíteni, hogy kellőképpen fedezzék a kiadásokat. Ilyen bevételi forrást jelentenek:

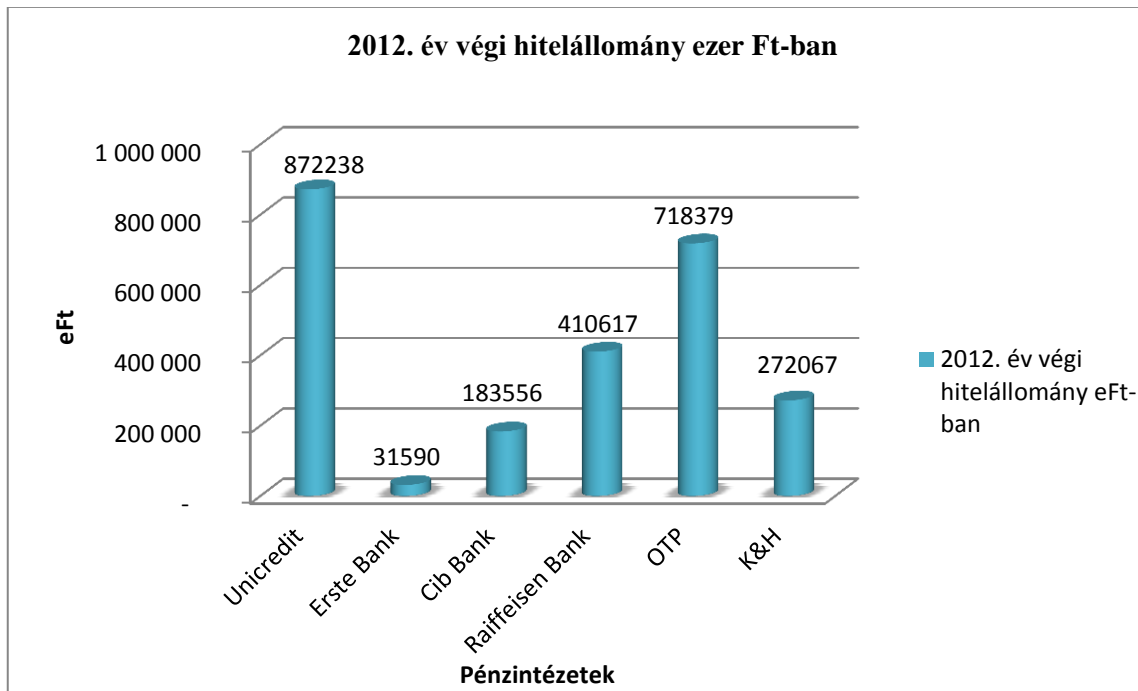
- a közhatalmi bevételek
 - a helyi iparüzési adó,
 - a gépjárműadó,
 - a talajterhelési díj,

- a közterület-felügyeleti bírság,
- a működési bevételek
 - az önkormányzat tulajdonában lévő eszközök és ingatlanok hasznosításából származó bevételek,
 - a helyiségek használata után felszámítható használati és bérleti díjak várható bevételei,
- a felhalmozási bevételek
 - a kötött önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok értékesítéséből származó bevételek (ZMJV Önkormányzatának költségvetése, 2014).

Az adósságállomány alakulása a 2012. évben

Az adósságállomány nagysága a Zalaegerszeg MJV Önkormányzatának esetében 2012. december 31.-én 2 414 885 ezer Ft volt. A hitelállomány megoszlása a következőképpen alakult az egyes pénzintézetek között:

9. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata év végi hitelállományának megoszlása az egyes pénzintézetek között, 2012

Forrás: ZMJV Önkormányzatának adósságállománya, 2012
Saját szerkesztés

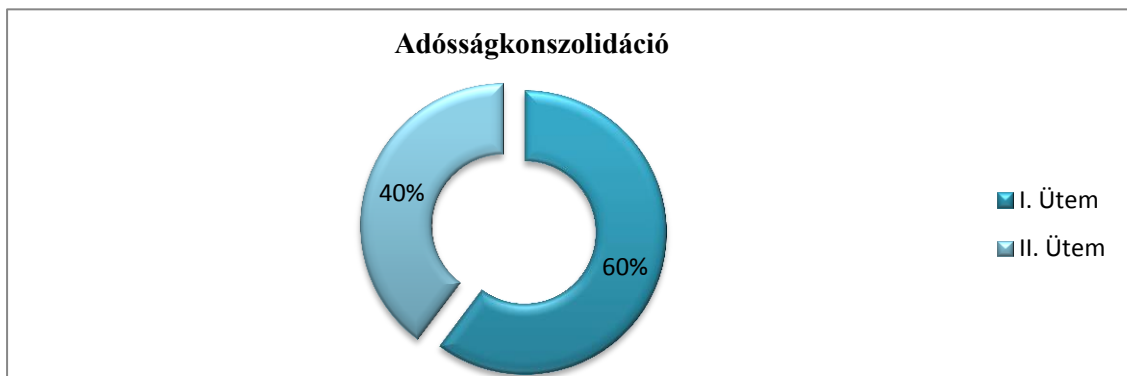
A 2012. évig tartó normatív feladatfinanszírozási időszakban az önkormányzatok, így a ZMJV Önkormányzata is hitelfelvételre szorult, ugyanis a széles feladat- és hatáskör megfelelő ellátására a normatív támogatások nem voltak elegendőek.

6.2. Az adósságkonszolidáció I. és II. üteme

Az adósságkonszolidáció I. üteme azt az eredményt hozta, hogy az 5000 fő lakosságszám alatti települési önkormányzatok adósságát 100%-ban átvállalta az állam, míg az 5000 fő lakosságszámot meghaladó települések önkormányzatának esetében ez az arány a település adóerő-képessége alapján dőlt el.

Az adósságkonszolidáció I. és II. ütemét a 10. ábrával szemléltetem:

10. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzat adósságkonszolidációjának I-II. üteme, 2013-2014

Forrás: ZMJV Önkormányzatának nyilvántartásai, 2012-2014
Saját szerkesztés

Zalaegerszeg sikeres városnak mondható, hiszen az I. ütem keretében a 2012. december 31.-i adósságállomány 60%-át, mintegy 1 448 930 683 Ft-ot vállalt át a Magyar Kormány (ZMJV Önkormányzatának nyilvántartásai, 2012).

A Kormány észlelte, hogy önmagában az adósságkonszolidáció milyen lehetőségeket nyit meg az önkormányzatok számára, így úgy döntött, hogy a II. ütem keretében a maradék fennálló hitelállományt is átvállalja az 5000 fő feletti települési önkormányzatok esetében. Zalaegerszeg MJV Önkormányzata esetében így 956 255 149 Ft adósság került átvállalásra a 2014. február 28.-i megállapodás szerint. Ezt az összeget összehasonlítva más települések adósságával, ahol több milliárdról beszélhetünk, Zalaegerszeg adóssága alacsony arányt képvisel, amely a felelős gazdálkodásának köszönhető. Az adósságkonszolidáció eredményeként felszabaduló

pénzösszegeket fejlesztésre, közösségfejlesztésre, illetve a helyi iparfejlesztésre fordíthatja az önkormányzat.

Úgy gondolom ZMJV Önkormányzatának gazdálkodása eredményesnek tekinthető, hiszen éven belüli működési hitelt nem kellett felvennie és a fejlesztési hitelek között is csak az EU-s pályázatok önrésének finanszírozása miatt kellett a hitelt igénybe vennie *(ZMJV Önkormányzatának nyilvántartásai, 2014)*.

7. Összegzés

Az önkormányzat finanszírozási rendszerének szerkezeti átalakítása elkerülhetetlen volt Magyarországon. A nehéz időszak 2002 után kezdődött az önkormányzatok számára és fokozatosan rosszabb lett az évek során. Az akkori forráselosztó normatív finanszírozás elavulttá vált, az önkormányzati rendszer alacsony hatékonysággal bírt, fragmentált volt, szabályozatlanság jellemezte, ugyanis az eladósodás, a kötelezettségvállalás abszolút nem volt kontrolált. Csökkent az állami forráskivonás az önkormányzati rendszerből, ugyanakkor a feladatok növekedtek, így ez belső nehézségeket okozott. Nem az volt a gond, hogy az önkormányzati rendszer nem tudta ellátni a feladatokat, hanem annyi feladatot kapott, hogy mellé nem párosult a finanszírozás, így a megyei önkormányzatok működésképtelenné váltak. A városok, megyék előtt gyakorlatilag nem volt más lehetőség, minthogy válasszanak aközött, hogy nem látják el a Kormány által rájuk hagyományozott feladatokat, vagy pedig, ha ellátják, akkor éppen az elégtelen finanszírozás miatt egyre inkább több hitelt kell felvenniük, vagyis eladósodnak. Az ország legtöbb településén 2010-re adósságsapdává vált az eladósodás, amely egyrészt csapda volt a helyi közösség számára, hiszen nem maradt szabad pénzeszközük a fejlesztésekre, másrészt pedig adósságsapdává vált a központi költségvetésnek is.

A normatív forráselosztó finanszírozási rendszer lényege az volt, hogy az állam az SZJA-ból származó bevételből fedezte az önkormányzati kiadásokat. Évekig működött, de amikor az SZJA szabályozás átalakult egykulcsossá, az államháztartás bevétele redukálódott és látható volt, hogy nem működtethető tovább a normatív alapú rendszer. További problémát jelentett, hogy a normatív finanszírozás keretében a települések gazdasági ereje figyelmen kívül maradt, vagyis ugyanaz a normatíva vonatkozott egy kis településre, mint egy megyei jogú városra. Míg az utóbbinak nagyobb lehetősége volt kiegészíteni saját bevételből a normatív támogatást, addig egy kis település maximum az SZJA-ból származó bevételből tudta azt megtenni. Egy 'ördögi kör' –nek nevezhető folyamat alakult ki, ugyanis a normatív támogatások csökkentek, a problémák halmozódtak, hiányra terveztek az önkormányzatok, amely eladósodáshoz, vagyonfeléléshez és a működési hiány folyamatos növekedéséhez vezetett. A Kormány elkerülhetetlennek látta az önkormányzati rendszer átalakítását, így 2011-ben megalkotta az önkormányzatok szabályozását magába foglaló új önkormányzati törvényt, ezzel egyidejűleg az adósságkonszolidációs eljárás megindult, valamint új

számviteli rendszer és törvényi ellenőrzés is kialakításra került. Az új feladat alapú finanszírozás a kötelező, illetve az alap feladatokat finanszírozza, az önként vállalt feladatokra is biztosít hozzájárulást, illetve kiegészítőt támogatást is nyújt a működőképesség megőrzése érdekében. Ez az új struktúra még nem kiforrott, hiszen elsőként a 2013. évet érintő költségvetésnél érvényesültek a jelenlegi finanszírozás szabályai.

Vizsgálataim során megállapítottam, hogy ZMJV Önkormányzat esetében az egyes feladatok ellátásához biztosított állami hozzájárulás egyetlen esetben sem biztosította a teljes kiadások fedezetét, így az önkormányzatnak jelentős saját forrásból kellett azt kiegészíteni.

További problémát véltem felfedezni a beszámítás rendszerével kapcsolatban, ugyanis évente változik a beszámított tételek köre és mértéke, valamint a beszámítás %-a is, így kétséges és átláthatatlan, hogy melyik feladathoz ad támogatást a központi költségvetés. Vélelmezem, hogy a folyamatos felülvizsgálat elkerülhetetlen akár egy új rendszer bevezetésénél akár egy szervezet gazdálkodása során, hiszen a problémák kiküszöbölése, a hatékonyság növelése, az átláthatóság biztosítása és a gazdasági takarékoság csak így érhető el. Továbbá fontosnak tartom, hogy a feladatfinanszírozás igazságosabb és pontosabb legyen a jövőben. Véleményem szerint a Kormány szándéka a reformmal az volt, hogy az önkormányzatok nagyobb önállóságra tegyenek szert és igyekezzenek az önfenntartásra (például helyi adó, települési adó bevezetésével).

Jövőkép

Zalaegerszeg a közeljövőben jelentős fejlesztéseken megy majd keresztül a stratégiai megállapodásnak köszönhetően. Városunk legnagyobb hátránya az országos autópálya hálózatból való kimaradás, valamint a nagy foglalkoztatók hiánya.

A Kormány a következő években támogatja Zalaegerszeget kétszer két sávós gyorsforgalmi úttal bekapcsolódni az országos közlekedési rendszerbe. Egyrészt 2018-ig a 76-os út kimaradt szakaszainak megépítéséről az M7-es autópályáig, hogy végig kétszer két sávon lehessen közlekedni a 76-os úton, így sokkal gyorsabb lesz a főváros elérhetősége. Másrészt 2018-ban megkezdődhet a Vasvár és Zalaegerszeg közötti M9-es autópálya építése, amely a város vállalkozóinak és a polgárainak kapcsolatot teremt a 8-as és 86-os utak felé. A város iparának fejlesztése is előtérbe kerül, ugyanis a Tudományos és Technológiai Park címet az országban elsőként elnyert északi ipari

parkban újabb ütemmel bővül az inkubátorház és új csarnokok épülnek fel. A város célja az, hogy a tudásalapú, innovatív gazdaságfejlesztéssel, a magas hozzáadott érték megteremtésével itthon tartsa, illetve hazahozza a fiatalokat. A Kormány 2 milliárd Ft támogatást biztosít egy új, külön tanmedencével ellátott, 50 méteres, 10 pályás fedett uszoda építésére, valamint 1,5 milliárd Ft támogatást az alsóerdei sport- és rekreációs központ kialakítására. További cél a helyközi autóbusz-pályaudvar és a vasútállomás nemzetközi vasútvonal mellé telepítése, azaz egy korszerű közúti, vasúti, kerékpáros, gyalogos és közösségi közlekedési csomópont kialakítása (<http://zaol.hu/gazdasag/felporgetik-a-gazdasagot-1693924>).

Mіндеzen célok megvalósulásával a város könnyebben elérhető lesz, ez vélhetően kedvezni fog az új multinacionális cégek Zalaegerszegrre való településének, ezáltal új munkahelyek jönnek létre, a munkanélküliség csökkenni fog. Ennek eredményeként az életszínvonal javul, az adóbevételek nőnek, ezáltal a megtakarítások is, amelyek új beruházásokra ösztönöznek, így a gazdaság élénkül.

Javaslataim valamint összegzésem végére érve, kihangsúlyozom, hogy ZMJV Önkormányzata felelősen és költséghatékonyan gazdálkodik, amely nem utolsó sorban a munkavállalók munkájának eredménye. Véleményem szerint fontos, hogy a profitorientált vállalatok mellett a költségvetési szervezet is vizsgáljuk, a zárszámadásainak adatai alapján nyert információk alapján, hogy egy valós, átlátható képet kapjunk arról, hogy a szervezet működését tekintve jó irányba halad-e, mik az erősségei, gyengeségei, továbbá likviditási problémákkal küzd-e, az eladósodottság mértéke milyen arányú. Vizsgálataim során megbizonyosodtam arról, hogy Zalaegerszeg egy célorientált város, önkormányzata törekszik, hogy minél kötelességtudatosabban, költséghatékonyabban és gazdaságosan folytassa tevékenységét, amely abból is látszik, hogy gördülékenyen tudta átvészeln a nehéz időszakokat.

Irodalomjegyzék

Szakkönyvek

1. Fogarasi, 2010: Fogarasi József: A helyi önkormányzatok; HVG-Orac Lap-és Könyvkiadó, 2010. p. 53-56.
2. Pálné, 1997: Pálné Kovács Ilona: Helyi önkormányzatok és végrehajtó hatalom, In: Glatz Ferenc: A demokrácia intézményrendszere Magyarországon. Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, 1997, p. 117.

Tanulmányok, cikkek

3. Cseke, 2013: Cseke Hajnalka: Újabb állami beavatkozásra várva. In: Figyelő. 2013. május 23-29. 21. sz. p. 22-23.
4. Gázsó I.- Harsányi G., 2014: Gázsó István, Harsányi Gergely, Kovács Gábor, Kovács Róbert, Kovács Sándor Zsolt, Lados Mihály, Mezei Cecília, Monostori Ádám, Sükösd Anikó: Zárótanulmány a hazai önkormányzatok finanszírozási helyzetéről. Pécs: MTK KRTK, 2014. p. 21-22.
5. Lentner, 2014: Lentner Csaba: A magyar önkormányzatok adósságkonszolidációja. In. Pénzügyi szemle. 2014. 59. évf. 3. sz. p. 330-344.

Jogszabályok

6. 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
7. 2012. évi CCIV. törvény Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről
8. C. törvény, 1990: 1990. évi C. törvény a helyi adókról
9. CLXXXVIII. törvény, 2011: 2011. évi CLXXXVIII. törvény Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről
10. CXC. törvény, 2011: 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
11. CXCV. törvény, 2011: 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról
12. CXCV. törvény, 2011: 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról szóló törvény
13. Magyarország Alaptörvénye

Internetforrások

14. http://arop.rkk.hu:8080/Dokumentumok/17_finanszirozás.pdf
15. <http://kodifikator.hu/letoltes/category/10-2013-évi-ii-szám?download=59:csorgits-lajos-az-onkormányzati-feladatellátás-alakulása-napjainkban-elmeleti-es-gyakorlati-problema>, letöltve: 2015.03.17.
16. http://palyazat.gov.hu/nyugat_dunantuli_operativ_program
17. http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCYQFjAB&url=http%3A%2F%2Farop.rkk.hu%3A8080%2FDokumentumok%2FKezdesi_anyagok%2F04_helyi_onkormanyzatok.ppt&ei=C1AmVb7zGYT9UoWag_gC&usg=AFQjCNGi0W7DINYQTSSVsB115i0zXvGu3Q&sig2=CteCtvIxz3c2GcwsBzgp3A&bvm=bv.90491159,bs.1,d.bGQ, letöltve: 2015.03.29.
18. http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=helyreallitas_vismaior
19. <http://www.kormanyhivatal.hu/download/3/de/20000/6%20Stabilit%C3%A1si%20t%C3%B6rv.pdf>, letöltve: 2015.04.01.
20. http://www.ksh.hu/docs/hun/hnk/hnk_2014.pdf, letöltve: 2015.03.19.
21. http://www.manorka.net/uploads/images/H%C3%ADrek%20f%C3%A1jlai/K%C3%B6lts%C3%A9gvet%C3%A9s%202014_12%2018%20_Holl%C3%B3k%C5%91.pptx, letöltve: 2015.04.14.
22. <http://www.szpi.hu/download/Tavaszi-konferenciasorozat/2014/Zalaegerszeg/zalaegerszeg-megei-jogu-varos-gazdasagfejlesztési-iranyai.pdf>, letöltve:2015.05.01.
23. http://zalaegerszeg.hu/dokumentum/11949/zeg_ivs_leadott.pdf, letöltve: 2015.04.07.
24. http://zalaegerszeg.hu/dokumentum/21862/1_sz_mell.pdf, letöltve:2015.03.17.
25. <http://zaol.hu/gazdasag/felporgetik-a-gazdasagot-1693924>

Egyéb források

26. Előterjesztés - ZMJV Önkormányzata, 2012
27. ZMJV Önkormányzat költségvetése, 2014
28. ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2012
29. ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2013
30. ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2014
31. ZMJV Önkormányzatának költségvetési koncepciója, 2014

32. ZMJV Önkormányzatának nyilvántartásai, 2012
33. ZMJV Önkormányzatának nyilvántartásai, 2014
34. ZMJV Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata, 2013
35. ZMJV Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata, 2015

Ábrajegyzék

1. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia irányai, 2014-2020
2. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Szervezeti felépítése, 2015
3. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata főbb bevételeinek megoszlása, 2014
4. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata állami hozzájárulásának alakulása az egyes években, 2012-2014
5. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata közhatalmi bevételének alakulása, 2012-2014
6. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Intézményi működési bevételének alakulása, 2012-2014
7. ábra: A helyi önkormányzatok bruttó adósságállománya
8. ábra: Az adóerő-képesség alakulása településkategóriák szerint Magyarországon, 2012
9. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata év végi hitelállományának megoszlása az egyes pénzüintézetek között, 2012
10. ábra: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata adósságkonszolidációjának I-II. üteme, 2013-2014

Táblázatjegyzék

1. táblázat Az önkormányzatoknak nyújtott állami támogatások
2. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata bevételeinek alakulása, 2012
3. táblázat: Költségvetési támogatások és személyi jövedelemadó bevételek, 2012
4. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata főbb közhatalmi bevételi előirányzatainak alakulása, 2012
5. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményi működési bevételeinek teljesítése, 2012
6. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata bevételeinek alakulása, 2013

7. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatot megillető állami hozzájárulás, 2013
8. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata főbb közhatalmi bevételeinek alakulása, 2013
9. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményi működési bevételeinek alakulása, 2013
10. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata bevételeinek alakulása, 2014
11. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatot megillető állami hozzájárulás, 2014
12. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata közhatalmi bevételeinek alakulása, 2014
13. táblázat: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata intézményi működési bevételeinek alakulása, 2014
14. táblázat: Az új szabályozás súlyponti elemei

Mellékletek

1. számú melléklet: Zalaegerszeg MJV Önkormányzata által irányított költségvetési szervek, 2014
2. számú melléklet: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város területén megalakítható Településrészi Önkormányzatok, 2015
3. számú melléklet: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata állami hozzájárulásainak és személyi jövedelemadó bevételének alakulása, 2012
4. számú melléklet: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata állami hozzájárulásainak alakulása, 2013
5. számú melléklet: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata állami hozzájárulásainak alakulása, 2014

1. számú melléklet

Zalaegerszeg MJV Önkormányzata által irányított költségvetési szervek, 2014

- Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
- Zalaegerszegi Gazdasági Ellátó Szervezet
- Zalaegerszegi Városrészek Művelődési Központja és Könyvtára
- Zalaegerszegi Egyesített Bölcsődék
- Zalaegerszegi Egészségügyi Alapellátási Intézmény
- Zalaegerszegi Belvárosi I. sz. Óvoda
- Zalaegerszegi Belvárosi II. sz. Óvoda
- Zalaegerszegi Kertvárosi Óvoda
- Zalaegerszegi Landorhegyi Óvoda
- Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ
- Városi Sportlétesítmény Gondnokság Intézménye
- ZMJV Vásárcsarnok Gazdálkodási Szervezete
- Hevesi Sándor Színház
- Griff Bábszínház
- Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár
- Göcseji Múzeum
- Zalaegerszegi Turisztikai Hivatal és Információs Iroda

(ZMJV költségvetése, 2014)

2. számú melléklet

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város területén megalakítható Településrészi Önkormányzatok, 2015

- 1. Pózva** városrész Településrészi Önkormányzata
- 2. Zalabesenyő** városrész Településrészi Önkormányzata
- 3. Hatháza** városrész Települési Önkormányzata
- 4. Botfa** városrész Települési Önkormányzata
- 5. Páterdomb** városrész Településrészi Önkormányzata
- 6. Andrásida** városrész Településrészi Önkormányzata
- 7. Alsójánkahegy** városrész Településrészi Önkormányzata
- 8. Ebergény** városrész Településrészi Önkormányzata
- 9. Csács** városrész Településrészi Önkormányzata
- 10. Öreghegy** városrész Településrészi Önkormányzata
- 11. Újhegy** városrész Településrészi Önkormányzata
- 12. Ola** városrész Településrészi Önkormányzata
- 13. Landorhegy** városrész Településrészi Önkormányzata
- 14. Kaszaháza** városrész Településrészi Önkormányzata
- 15. Bazita** városrész Településrészi Önkormányzata
- 16. Bozsok** városrész Településrészi Önkormányzata
- 17. Vorhota** városrész Településrészi Önkormányzata
- 18. Kertváros** városrész Településrészi Önkormányzata
- 19. Gógánhegy** városrész Településrészi Önkormányzata
- 20. Ságod** városrész Településrészi Önkormányzata

(ZMJV Önkormányzat SZMSZ, 2015)

	2011. ősztől	298		23 333	6 953	298		23 333	6 953	298		23 333	6 953
	2012. ősztől	136		11 667	1 587	136		11 667	1 587	136		11 667	1 587
3. Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése, oktatása													
- rehab.bizottság vagy orvosi igazolás alapján magántanuló													
	2011. ősztől	13		149 333	1 941	13		149 333	1 941	13		149 333	1 941
	2012. ősztől	12		74 667	896	12		74 667	896	12		74 667	896
- testi,érzékszervi,középsúlyos autista tanuló													
	2011. ősztől	66		238 933	15 770	66		238 933	15 770	66		238 933	15 770
	2012. ősztől	54		119 467	6 451	54		119 467	6 451	54		119 467	6 451
- beszéd- és enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű													
	2011. ősztől	203		119 467	24 252	203		119 467	24 252	203		119 467	24 252
	2012. ősztől	192		59 733	11 469	192		59 733	11 469	192		59 733	11 469
- a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, vagy súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű													
	2011. ősztől	283		104 533	29 583	283		104 533	29 583	283		104 533	29 583
	2012. ősztől	251		52 267	13 119	251		52 267	13 119	251		52 267	13 119
4. Alapfokú művészeti oktatás													
- Zenei													
	2010. ősztől												
	2011. ősztől	559	25,20	1 566 667	39 480	559	25,20	1 566 667	39 480	559	25,20	1 566 667	39 480
	2012. ősztől	561	25,20	783 333	19 740	561	25,20	783 333	19 740	561	25,20	783 333	19 740
- Képző-iparművészet													
	2011. ősztől	851	15,30	1 566 667	23 970	851	15,30	1 566 667	23 970	851	15,30	1 566 667	23 970
	2012. ősztől	829	14,90	783 333	11 672	594	10,70	783 333	8 382	594	10,70	783 333	8 382
5. Kollégiumi ellátás													
	2011. ősztől	613	74,50	1 566 667	116 717	613	74,50	1 566 667	116 717	613	74,50	1 566 667	116 717
	2012. ősztől	610	74,20	783 333	58 123	528	64,20	783 333	50 290	528	64,20	783 333	50 290
6. Hozzájárulások egyéb közoktatási szakmai feladatokhoz													
- általános iskolai napközis foglalkozás 1-4. évfolyam													
	2011. ősztől	1 826	17,50	1 566 667	27 417	1 826	17,50	1 566 667	27 417	1 826	17,50	1 566 667	27 417
	2012. ősztől	1 779	17,10	783 333	13 395	1 779	17,10	783 333	13 395	1 779	17,10	783 333	13 395
- általános iskolai napközis foglalkozás 5-8. évfolyam													
	2011. ősztől	515	3,30	1 566 667	5 170	515	3,30	1 566 667	5 170	515	3,30	1 566 667	5 170
	2012. ősztől	484	3,10	783 333	2 428	484	3,10	783 333	2 428	484	3,10	783 333	2 428
- napközi 1-3. évfoly.iskolaotthonos oktatás													
	2011. ősztől	98	1,30	1 566 667	2 037	98	1,30	1 566 667	2 037	98	1,30	1 566 667	2 037
	2012. ősztől	121	1,60	783 333	1 253	121	1,60	783 333	1 253	121	1,60	783 333	1 253
- kéttanítási nyelvű oktatás													
	2011. ősztől	575		42 667	24 534	575		42 667	24 534	575		42 667	24 534
	2012. ősztől	599		21 333	12 778	562		21 333	11 989	562		21 333	11 989
- nyelvi előkészítő évfolyamon tanulók													
	2011. ősztől	255		42 667	10 880	255		42 667	10 880	255		42 667	10 880
	2012. ősztől	231		21 333	4 928	231		21 333	4 928	231		21 333	4 928
7.Szociális juttatások, egyéb szolgáltatások													
8. Hozzájárulások egyes közoktatási intézményeket fenntartó önk. feladatellátásához													
	- középiskolában bejáró tanulók	2 309,00		15 300	35 323	2 309,00		15 300	35 323	2 309,00		15 300	35 323
	- középszintű érettségi vizsga lebonyolítása	939		6 000	5 634	939		6 000	5 634	939		6 000	5 634
	- szakmai vizsga lebonyolítása	707		6 000	4 242	707		6 000	4 242	707		6 000	4 242
Oktatáshoz kapcsolódó jogcímek összesen:				2 876 414		2 876 414		2 845 870		2 845 870		2 845 870	
9.	Települési önk.üzemeltetési,igazgatási, sport- és kulturális fa.	59 464		4 074	242 256	59 464		4 074	242 256	59 464		4 074	242 256
10.	Lakott külterülettel kapcsolatos feladatok	3 146		2 612	8 217	3 146		2 612	8 217	3 146		2 612	8 217
11.	Lakossági települési folyékony hull.ártalmatlanítás tám.	1 000		100	1 000	1 000		100	1 000	1 000		100	1 000
12.	Közzétett igazgatási feladatok	1		3 000 000	3 000	1		3 000 000	3 000	1		3 000 000	3 000
	- gyámügyi feladatokra		787	28 600	22 508		787	28 600	22 508		787	28 600	22 508
	- építéshatósági feladatokra	97 438	1 467	56+7729/d	16 795	97 438	1 467	56+7729/dönt	16 795	97 438	1 467	56+7729/döntés	16 795

- okmányirodák működési kiad.	66 866		öntés			és				
13. Pénzbeni és természetbeni szociális és gyermekjól. ell.			18 455	66 866		276	18 455	66 866		276
			193 166				193 166			193 166
14. Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás feladatai	60 207		47 564	60 207			47 564	60 207		47 564
- szociális étkeztetés		490	55 360	27 126		450	55 360	24 912	450	55 360
- házi segítségnyújtás		63	166 080	10 463		63	166 080	10 463	63	166 080
- időskorúak nappali intézményi ellátása		80	88 580	7 086		80	88 580	7 086	80	88 580
- pszichiátria és szenvedélybetegek, hajléktalanok nappali int. ellátása		15	206 100	3 092		15	206 100	3 092	15	206 100
- demens személyek nappali ellátása		5	405 600	2 028		5	405 600	2 028	5	405 600
- Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásai		1	2 099 400	2 099		1	2 099 400	2 099	1	2 099 400
15. Szociális és gyermekvédelmi bentlakásos és átmeneti elhelyezés										
- Átlagos ápolást, gondozást nyújtó ellátás bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményben már bentlévők		73	635 650	46 402		73	635 650	46 402	73	635 650
- Átmeneti elhelyezést nyújtó ellátás		42	635 650	26 697		42	635 650	26 697	42	635 650
- helyettes szülői		3	635 650	1 907		3	635 650	1 907	3	635 650
Fokozott ellátást nyújtó szolgáltatás										
- demens betegek bentlakásos intézményi ellátása		23	710 650	16 345		23	710 650	16 345	23	710 650
- Emelt színvonalú ellátás		1	127 130	127		1	127 130	127	1	127 130
16. Bölcsődei ellátás		265	494 100	130 937		265	494 100	130 937	265	494 100
17. Üdülhelyi feladatok		7 200 000	1,5	10 800		7 200 000	1,5	10 800	7 200 000	1,5
Összesen:				3 713 586				3 680 828		3 680 828
18. Normatív, kötött felhasználású támogatások										
Kiegészítő támogatás egyes közoktatási feladatokhoz										
18.1. Pedagógiai szakszolgálat		19,00	1 200 000	22 800		19,00	1 200 000	22 800	19,00	1 200 000
18.2. Pedagógus továbbképzés támogatása		1 018	6 300	6 413		1 018	6 300	6 413	1 018	6 300
18.3.a. osztályfőnöki pótlék kiegészítése		437	26 000	11 371		432	26 000	11 241	432	26 000
18.3.b. gyógypedagógiai pótlék kiegészítése		51	65 000	3 315		51	65 000	3 315	51	65 000
18.4. Szociális juttatások, egyéb szolgáltatások										
- normatív kedvezményezett (50 %-os) étkeztetésben részesülők	1 475		68 000	100 300	1 475		68 000	100 300	1 475	68 000
- óvodai ingyenes étkeztetésben részesülők	205		68 000	13 940	205		68 000	13 940	205	68 000
- 1-8. évfoly. ingyenes étkeztetésben részesülők	709		68 000	48 212	709		68 000	48 212	709	68 000
- tanulók ingyenes tankönyvellátásának támogatása	3 233		12 000	38 796	3 058		12 000	36 696	3 058	12 000
18.5. Szakmai, tanügyigazgatási informatikai feladatok támogatása	8 728		1 750	15 274	8 653		1 750	15 142	8 653	1 750
Egyes szociális feladatok támogatása										
18.6. Szociális továbbképzés és szakvizsga támogatása		170	1 640	279		67	1 640	110		67
18.7. Ingyenes bölcsődei étkezés		20	68 000	1 360		20	68 000	1 360		20
Normatív, kötött felhasználású támogatások összesen:				262 060				259 529		259 529
Normatív állami hozzájárulás : (Tüzoltóság és Hevesi S. Színház nélkül)				3 975 646				3 940 357		3 940 357
SZJA bevétel egyenes arányban (8%)				776 750				776 750		776 750
Normatív állami hozzájárulás és SZJA bevétel: (Tüzoltóság és Hevesi S. Színház nélkül)				4 752 396				4 717 107		4 717 107
Hevesi Sándor Színház és Griff Bábszínház állami támogatása				231 800				231 800		231 800
Zalai Táncegyüttes Egyesület állami támogatása				700				700		700
Egyes jövedelempótló támogatások								302 658		302 658
Központosított támogatások								150 815		150 815
Egyéb központi támogatás								295 786		303 848
Egyes települések feladatainak ellátása								800 000		800 000
Mindösszesen:				4 984 896				6 498 866		6 506 928

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2012

4. számú melléklet: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata állami hozzájárulásainak alakulása, 2013

Hozzájárulás jogcíme	2013. évi bevétel eredeti ei.				2013.évi bevétel módosított ei.				2013.évi módosított ei.-ből a Zalaegerszeg és környéke Többcélú Kistérségi Társulást illető				2013. évi teljesítés	2013. évi teljesítésből Többcélú Kistérségi Társ.
	létszám	mutató	Normatíva Ft/fő	Hozzájárulás ezer Ft-ban	létszám	mutató	Normatíva Ft/fő	Hozzájárulás ezer Ft-ban	létszám	mutató	Normatíva Ft/fő	Hozzájárulás ezer Ft-ban		
I. Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása														
a) önkormányzati hivatal működésének támogatása		135,32	4 580 000	619 765		135,32	4 580 000	619 765						619 765
b) település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladataellátás támogatása														
ba) zöldterület gazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásának támogatása				50 134				50 134						50 134
bb) közvilágítás fenntartásának támogatása				116 849				116 849						116 849
bc) köztemető fenntartással kapcsolatos feladatok támogatása				24 071				24 071						24 071
bd) közutak fenntartásának támogatása				110 211				110 211						110 211
c) beszámítás összege				-921 030				-921 030						-921 030
d) egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatása	59 272		2 700	160 034	59 272		2 700	160 034						160 034
II. Települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása														
1. Óvodapedagógusok és az óvodapedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők bértámogatása														
- óvodapedagógusok átlagbérének és közterheinek elismert összege		151	2 832 000	427 632		149	2 832 000	421 968						421 968
- óvodapedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők átlagbérének és közterheinek elismert összege		72	1 632 000	117 504		78,00	1 632 000	127 296						127 296
- óvodapedagógusok szeptemberi béremelésének támogatás						145	263 100	38 150						38 150
2. Óvodaműködtetési támogatás	1 757		54 000	94 878	1 730,67		54 000	93 456						93 456
3. Ingyenes és kedvezményes gyermek étkeztetés														
- bölcsődében ingyenes		20	102 000	2 040		20	102 000	2 040						2 040
- óvodában ingyenes		186	102 000	18 972		186	102 000	18 972						18 972
- óvodában kedvezményes		200	102 000	20 400		200	102 000	20 400						20 400
- iskolában ingyenes		694	102 000	70 788		634	102 000	64 668						64 668
- iskolában kedvezményes		1 249	102 000	127 398		1 049	102 000	106 998						106 998
III. Települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása														
1. Egyes jövedelempótló támogatások (évközi igénylés alapján)								304 783						304 783
- egyszeri gyermekvédelmi pénzbeni támogatás Erzsébet utalvány								15 660						15 642
2. Hozzájárulás a pénzbeli szociális ellátásokhoz (egyösszegű)			1000-25000	134 510			1000-25000	134 510						134 510
3. Egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatása	60 037			47 429	71 824			47 303	11 787	1,6838		6 651	47 303	6 651
3.ae) (1) kiegészítő tám. Társult formában történő ellátás esetén családsegítés	60 037		300	18 011	71 824		300	21 548	11 787		300	3 536	21 548	3 536
3.ae) (2) kiegészítő tám. Társult formában történő ellátás esetén gyermekjóléti szolgálat	60 037		300	18 011	71 824		300	21 548	11 787		300	3 536	21 548	3 536
a) Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások általános feladatai														
b) Gyermekjóléti Központ		1	2 099 400	2 099		1	2 099 400	2 099						2 099
c) Szociális étkeztetés		470	60 896	28 621		585	60 896	35 624		165	60 896	10 048	35 624	10 048
d) Házi segítségnyújtás		65	188 500	12 253		305	188 500	57 492		240	188 500	45 240	57 492	45 240
f) Idősorkiutak nappali intézményi ellátása		85	163 500	13 898		191	163 500	31 229		106	163 500	17 331	31 229	17 331
g) Fogyatékos és demens személyek nappali intézményi ellátása		6	550 000	3 300		5	550 000	2 750						2 750
h) Pszichiátriai és szenvedélybeteg nappali intézményi ellátása		21	372 000	7 812		21	372 000	7 812						7 812
j) Gyermek napközbeni ellátása														
ja) Bölcsődei ellátás		260	494 100	128 466		260	494 100	128 466						128 466
Bölcsődei ellátás fogyatékos gyermek		5	988 200	4 941		5	988 200	4 941						4 941
l) Gyermek átmeneti intézményei (helyettes szülői ellátás)		3	762 780	2 288		3	635 650	1 907						1 907

4. települési önk. által az idős és hajléktalan személyek részére nyújtott szociális szakosított ellátási feladatok				0			0		0	0	0
a) a kötelezően foglalkoztatott szakmai dolgozók bértámogatása	38	2 606 040	99 030		38	2 606 040	99 030			99 030	
b) intézmény üzemeltetési támogatás			19 812				19 431			19 431	
IV. Települési önk. kulturális feladatainak támogatása											
1.a) megyei hatókörű városi múzeumok feladatainak támogatása (Göcseji Múzeum)			101 100				101 100			101 100	
1.b) megyei hatáskörű könyvtárak feladatainak támogatása ((Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a városi könyvtár)			112 600				112 600			112 600	
1.c) megyei jogú városok közművelődési támogatása	59 272	400	23 709	59 272		400	23 709			23 709	
1.h) megyei hatókörű könyvtár kistélepülési könyvtári és közművelődési célú kieg. Támogatása (év közben pályázat)							163 566			163 566	
2. Települési önk. által fenntartott előadó-művészeti szervezetek támogatása											
2.a) színházművészeti szervezetek támogatása											
Hevesi Sándor Színház és Griff Bábszínház állami támogatása			245 100				245 100			245 100	
Többcélú Kistérségi Társulás megszűnéséből eredő összeg							43			43	
Központosított előirányzatok											
1. Üdülőhelyi feladatok	9 075 485	1,5	13 613	9 075 485		1,5	13 613			13 613	
2. Lakott külterülettel kapcsolatos feladatok							8 524			8 524	
3. Helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó többletkiadások támogatása											
- Prémium évek program							3 414			3 414	
- létszámcsokkentéshez kapcsolódó egyszeri kiadások támogatása							7 517	7 106		7 517	7 106
4. Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás							23			23	
5. Nyári étkeztetés támogatása							1 708			1 708	
6. Önkorm. és társulásaik Európai Uniói fejlesztési pályázatait saját forrás kiegészítésének támogatása							19 516			19 516	
7. Könyvtári érdekeltség-növelő támogatás							3 598			3 598	
8. Közműfejlesztési hozzájárulás							48			48	
9. Folyékony hulladék ártalmatlanítása							159			159	
10. 2012. december havi bérkompenzáció							11 704		769	11 704	769
Egyéb központi támogatás											
- 2013. évi bérkompenzáció							107 064		2 053	107 064	2 053
- adósságkonszolidáció							244 439			244 439	
Vis maior támogatás							2 298			2 298	
Fejlesztési célú állami támogatás							29 000			29 000	
Szerkezetátalakítási tartalékból nyújtott támogatás							32 553			32 553	
- helyi közösségi közlekedés támogatása											
- "Itthon vagy - Magyarország szeretlek" program							1 467			1 467	
Kiegészítő támogatás 2014. évi önkormányzati feladatok ellátásához							1 300 000			1 300 000	
Állami hozzájárulás összesen:			2 076 249				4 422 878		96 270	4 422 860	96 270

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2013

5. számú melléklet: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata állami hozzájárulásainak alakulása, 2014

Hozzájárulás jogcíme	2014. évi bevétel eredeti előirányzat					2014. évi bevétel módosított előirányzat					2014. évi teljesítés összege				
	létszám	mutató	Normatíva Ft/fő	számított hozzájárulás	Hozzájárulás ezer Ft-ban	létszám	mutató	Normatíva Ft/fő	számított hozzájárulás	Hozzájárulás ezer Ft-ban	létszám	mutató	Normatíva Ft/fő	számított hozzájárulás	Hozzájárulás ezer Ft-ban
I. Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása															
1.a) önkormányzati hivatal működésének támogatása		134,94	4 580 000	618 025			134,94	4 580 000	618 025		134,94	4 580 000	618 025		
1.a) önkormányzati hivatal működésének támogatása - beszámítás után					106 378					106 378					106 378
1.b) település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladataellátás támogatása															
1.b) település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladataellátás támogatása - beszámítás után					0					0					0
ba) zöldterület gazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásának támogatása			22 300	50 222			22 300	50 222				22 300	50 222		
bb) közvilágítás fenntartásának támogatása			423 700	158 963			423 700	158 963				423 700	158 963		
bc) köztetető fenntartással kapcsolatos feladatok támogatása		323 446	70	22 641			323 446	70	22 641		323 446	70	22 641		
bd) közutak fenntartásának támogatása				102 643					102 643					102 643	
1.c) egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatása	59 097		2 700	159 562		59 097	2 700	159 562		59 097		2 700	159 562		
1.c) egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatása - beszámítás után					79 781					79 781					79 781
III.2. Hozzájárulás a pénzbeli szociális ellátásokhoz (egységsszegű)	59 097		1000-25000	163 145		59 097	1000-25000	163 145		59 097		1000-25000	163 145		
III.2. Hozzájárulás a pénzbeli szociális ellátásokhoz (egységsszegű) beszámítás után					81 573					81 572					81 572
Beszámítás összege				-1 007 470					-1 007 470					-1 007 470	
I.2.Lakossági folyékony hulladék ártalmatlanítás		1 500	100		150		1 500	100		150		1 500	100		150
II. Települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása															
1. Óvodapedagógusok és az óvodapedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők bértámogatása															
- óvodapedagógusok átlagbérének és közterheinek elismert összege 8 hó		144,3	2 674 666,67		385 954		144,1	2 674 666,67		385 418		144,1	2 674 666,67		385 418
- óvodapedagógusok átlagbérének és közterheinek elismert összege 4 hó		141,2	1 337 333,33		188 831		141,5	1 337 333,33		189 233		141,5	1 337 333,33		189 233
- pótlólagos tám. 2014. őszi béremeléshez		141,2	34 400		4 857		141,5	34 400		4 868		141,5	34 400		4 868
- óvodapedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők átlagbérének és közterheinek elismert összege 8 hó		90	1 200 000		108 000		90	1 200 000		108 000		90	1 200 000		108 000
- óvodapedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők átlagbérének és közterheinek elismert összege 4 hó		90	600 000		54 000		90	600 000		54 000		90	600 000		54 000
2. Óvodaműködtetési támogatás	1 621,67		56 000		90 814	1 616,34		56 000		90 516	1 616,34		56 000		90 516
III. Települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása															
3. Egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatása	59 859	11,9718	3 950 000		47 289	59 859	11,9718	3 950 000		47 289	59 859	11,9718	3 950 000		47 289
3.ae) (1) kiegészítő tám. Társult formában történő ellátás esetén családsegítés	59 859		300		17 958	59 859		300		17 958	59 859		300		17 958
3.ae) (2) kiegészítő tám. Társult formában történő ellátás esetén gyermekjóléti szolgálat	9 067		1 200		10 880	9 067		1 200		10 880	9 067		1 200		10 880
a) Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások általános feladatai															
b) Gyermekjóléti Központ		1	2 099 400		2 099		1	2 099 400		2 099		1	2 099 400		2 099
c) Szociális étkeztetés		450	60 896		27 403		390	60 896		23 750		390	60 896		23 750
d) Házi segítségnyújtás		65	188 500		12 253		65	188 500		12 253		65	188 500		12 253

f) Időskorúak nappali intézményi ellátása		83	163 500		13 571		80	163 500		13 080		80	163 500		13 080
g) Fogyatékos és demens személyek nappali intézményi ellátása		6	550 000		3 300		6	550 000		3 300		6	550 000		3 300
h) Pszichiátriai és szenvedélybeteg nappali intézményi ellátása		21	372 000		7 812		21	372 000		7 812		21	372 000		7 812
j) Gyermek napközbeni ellátása															
ja) Bölcsődei ellátás		258	494 100		127 478		258	494 100		127 478		258	494 100		127 478
Bölcsődei ellátás fogyatékos gyermek		4	741 150		2 965		4	741 150		2 965		4	741 150		2 965
Bölcsődei ellátás hátrányos helyzetű gyermek		20	518 805		10 376					0					0
l) Gyermek átmeneti intézményei (helyettes szülői ellátás)		1	635 650		636		1	635 650		636		1	635 650		636
4. települési önk. által az idős és hajléktalan személyek részére nyújtott szociális szakosított ellátási feladatok															
a) a kötelezően foglalkoztatott szakmai dolgozók bértámogatása		37	2 606 040		96 423		37	2 606 040		96 423		37	2 606 040		96 423
b) intézmény üzemeltetési támogatás					18 351					10 301					10 301
III.5. Gyermekeképzés támogatása															
a) a finanszírozás szempontjából elismert szakmai dolgozók bértámogatása	113,67		1 632 000		185 509	113,27		1 632 000		184 856	113,27		1 632 000		184 856
b) Gyermeképzés-üzemeltetési támogatás					44 543					37 248					37 248
Jövedelemptó támogatások										244 209					244 209
Óvodáztatási támogatás										130					130
IV. Települési önk. kulturális feladatainak támogatása															
1.a) megyei hatókörű városi múzeumok feladatainak támogatása (Göcseji Múzeum)					101 100					101 100					101 100
1.b) megyei hatókörű könyvtárak feladatainak támogatása (Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a városi könyvtár)					112 600					112 600					112 600
1.c) megyei jogú városok közművelődési támogatása	59 097		400		23 639	59 097		400		23 639	59 097		400		23 639
1.h) megyei hatókörű könyvtár kistélepülési könyvtári és közművelődési célú kieg. Támogatása (év közben pályázat)					167 444					167 456					167 456
2. Települési önk. által fenntartott előadó-művészeti szervezetek támogatása															
2.a) színházművészeti szervezetek támogatása															
Hevesi Sándor Színház és Griff Bábszínház állami támogatása					246 600					246 600					246 600
Központosított előirányzatok															
Lakott külterülettel kapcsolatos feladatok					8 699					8 698					8 698
Üdülöhelyi feladatok		6 955 723	1,5		10 434	6 955 723		1,5		10 434	6 955 723		1,5		10 434
Eütdíj bevezetésével kapcsolatos bevételkiesés ellentételezése										32 091					32 091
2013 évről áthúzódó bérkompenzáció										8 084					8 084
Lakossági közműfejlesztés támogatása										24					24
EU Önerőalap támogatás										117 161					117 161
Műzeális intézmények szakmai támogatása										6 000					6 000
Könyvtári érdekeltség-növelő támogatás										2 528					2 528
Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás										63					63
Nyári gyermeképzés										4 349					4 349
Létszámcsoökkentési pályázat (Többcéltú Társulás)										2 045					2 045
Helvi közösségi közlekedés támogatása										32 053					32 053
Egyéb központi támogatás															
1. 2014. évi bérkompenzáció										80 422					80 422
2. Adóssághozzájárulás										1 243 940					1 243 940
3. Szociális ágazati pótlék										37 294					37 294
Vis maior támogatás										31 964					31 964
Támogatás az önkormányzat feladatainak biztonságos finanszírozása érdekében										800 000					800 000
Állami hozzájárulás összesen:					2 399 699					5 011 127					5 011 127

Forrás: ZMJV Önkormányzat zárszámadása, 2014

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Nagy Petra Judit büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2015. május 19.

Nagy Petra Judit sk.

hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

(benyújtandó két példányban)

**Az önkormányzatok finanszírozási rendszere és változásainak bemutatása
a Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata példáján keresztül a
2012-2014. években**

Nagy Petra Judit
Nappali tagozat/Közszolgálati szak

Szakedolgozatom témájául a helyi önkormányzatok finanszírozási rendszerét, valamint a finanszírozás folyamatos változásainak bemutatását választottam, az utóbbi néhány év vonatkozásában. Dolgozatom alapját primer és szekunder kutatások jelentik. Írásom során a racionális, következetes felépítésre törekedtem. Első lépésként az önkormányzati rendszer kialakulásának bemutatásával kezdtem, majd ezt követően az új feladatfinanszírozási rendszer változásának jogszabályi hátterét vettem górcső alá. Ezután Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának ismertetésével, valamint az állami hozzájárulások és a főbb bevételi források alakulását szemléltettem a 2012-2014 évek vonatkozásában. Szakedolgozatom zárásaként az adóssághkonszolidációs eljárás folyamatát vizsgáltam, amely elkerülhetetlen fázisa volt az önkormányzati rendszer megújításának.

Az önkormányzat finanszírozási rendszerének szerkezeti átalakítása elkerülhetetlen volt Magyarországon. A nehéz időszak 2002 után kezdődött az önkormányzatok számára és fokozatosan rosszabb lett az évek során. Az akkori forráselosztó normatív finanszírozás elavulttá vált, az önkormányzati rendszer alacsony hatékonysággal bírt, fragmentált volt, szabályozatlanság jellemezte, ugyanis az eladósodás, a kötelezettségvállalás abszolút nem volt kontrolált. Csökkent az állami forráskivonás az önkormányzati rendszerből, ugyanakkor a feladatok növekedtek, így ez belső nehézségeket okozott. Nem az volt a gond, hogy az önkormányzati rendszer nem tudta ellátni a feladatokat, hanem annyi feladatot kapott, hogy mellé nem párosult a finanszírozás, így a megyei önkormányzatok működésképtelenné váltak. Az ország legtöbb települése 2010-re adósságsapdává vált az eladósodás, amely egyrészt csapda volt a helyi közösség számára, hiszen nem maradt szabad pénzeszközük a fejlesztésekre, másrészt pedig adósságsapdává vált a központi költségvetésnek is.

A normatív forráselosztó finanszírozási rendszer lényege az volt, hogy az állam az SZJA-ból származó bevételből fedezte az önkormányzati kiadásokat. Évekig működött, de amikor az SZJA szabályozás átalakult egykulcsossá, az államháztartás bevétele redukálódott és látható volt, hogy nem működtethető tovább a normatív alapú rendszer. További problémát jelentett, hogy a normatív finanszírozás keretében a települések gazdasági ereje figyelmen kívül maradt, vagyis ugyanaz a normatíva vonatkozott egy kis településre, mint egy megyei jogú városra. Míg az utóbbinak nagyobb lehetősége volt kiegészíteni saját bevételből a normatív támogatást, addig egy kis település maximum az SZJA-ból származó bevételből tudta azt megtenni. Egy 'ördögi kör' –nek nevezhető folyamat alakult ki, ugyanis a normatív támogatások csökkentek, a

problémák halmozódtak, hiányra terveztek az önkormányzatok, amely eladósodáshoz, vagyonfeléléshez és a működési hiány folyamatos növekedéséhez vezetett. A Kormány elkerülhetetlennek látta az önkormányzati rendszer átalakítását, így 2011-ben megalkotta az önkormányzatok szabályozását magába foglaló új önkormányzati törvényt, ezzel egyidejűleg az adóssághozjárati eljárás megindult, valamint új számviteli rendszer és törvényi ellenőrzés is kialakításra került. Az új feladat alapú finanszírozás a kötelező, illetve az alap feladatokat finanszírozza, az önként vállalt feladatokra is biztosít hozzájárulást, illetve kiegészítőt támogatást is nyújt a működőképesség megőrzése érdekében. Ez az új struktúra még nem kiforrott, hiszen elsőként a 2013. évet érintő költségvetésnél érvényesültek a jelenlegi finanszírozás szabályai.

Vizsgálataim során megállapítottam, hogy ZMJV Önkormányzat esetében az egyes feladatok ellátásához biztosított állami hozzájárulás egyetlen esetben sem biztosította a teljes kiadások fedezetét, így az önkormányzatnak jelentős saját forrásból kellett azt kiegészíteni.

Vélelmezem, hogy a folyamatos felülvizsgálat elkerülhetetlen akár egy új rendszer bevezetésénél akár egy szervezet gazdálkodása során, hiszen a problémák kiküszöbölése, a hatékonyság növelése, az átláthatóság biztosítása és a gazdasági takarékoság csak így érhető el. Továbbá fontosnak tartom, hogy a feladatfinanszírozás igazságosabb és pontosabb legyen a jövőben. Véleményem szerint a Kormány szándéka a reformmal az volt, hogy az önkormányzatok nagyobb önállóságra tegyenek szert és igyekezzenek az önfenntartásra (például helyi adó, települési adó bevezetésével).

ZMJV Önkormányzata felelősen és költséghatékonyan gazdálkodik, amely nem utolsó sorban a munkavállalók munkájának eredménye. Véleményem szerint fontos, hogy a profitorientált vállalatok mellett a költségvetési szerveket is vizsgáljuk, a zárszámadásainak adatai alapján nyert információk alapján, hogy egy valós, átlátható képet kapjunk arról, hogy a szervezet működését tekintve jó irányba halad-e, mik az erősségei, gyengeségei, továbbá likviditási problémákkal küzd-e, az eladósodottság mértéke milyen arányú. Vizsgálataim során megbizonyosodtam arról, hogy Zalaegerszeg egy célorientált város, önkormányzata törekszik, hogy minél kötelességtudatosabban, költséghatékonyabban és gazdaságosan folytassa tevékenységét, amely abból is látszik, hogy gördülékenyen tudta átvészelné a nehéz időszakokat.